

NAŠE MILOSTIVO
LJUBLJANA
NOVEN

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 71 ++++

3

APRIL 2004

Od zgoraj in od leve:

- 1., 2. in 3. Pasijon na Pristavi
za lansko cvetno nedeljo. Foto: M. Čeč
4. Dekleta tretjega letnika SSTRMB
ob obisku samostana Schönstadt. Foto: Lučka Oblak
5. in 6. Mladci in mladenke iz vseh okrajev
na Pristavi. Foto: M. Čeč
7. Letošnji vodja šolske kolonije v Cordobi,
Karel Groznik, s svojimi pomočniki.

Velik dan je DAN VSTAJENJA

JURE RODE

Tretji dan je vstal od mrtvih. Jezusovo vstajenje je najvišja resnica naše vere v Kristusa. Obenem s križem je bistveni del velikega tedna.

Skrivnost Jezusovega vstajenja je stvaren (realen) dogodek. Tako priča Nova zaveza: apostoli in drugi učenci. Sv. Pavel piše, okoli leta 56, o **živem izročilu vstajenja**, za katerega je zvedel po spreobrnjenju pred vrati Damaska (1 Kor 15, 3-4).

PRAZEN GROB

To je prvi dokaz vstajenja na velikonočno jutro. Za prve očitilce je bilo to bistveno znamenje. Ko so učenci odkrili prazen grob, je bil to prvi korak k priznanju dejstva vstajenja. O tem nam pričajo svete žene, ki so šle zgodaj zjutraj mazilit Jezusovo telo. Tako tudi apostola Peter in Janez. Ko je Janez stopil v prazni grob in odkril poboje na tleh, je videl in veroval.

PRIKAZOVANJA VSTALEGA

Marija Magdalena in svete žene, ki so prišle dokončno mazilit Jezusovo telo, ki je bilo pokopano v naglici zaradi nastopa sobote na veliki petek zvečer — so se prve srečale z Vstalom. Žene so bile prve znanilke Kristusovega vstajenja. Nato Petru: „Gospod je res vstal in se prikazal Simonu“ (Lk 24, 34). Nato enajsterim apostolom.

Vse, kar se je zgodilo v dneh velikega tedna, zavezuje apostole, posebej še Petra, da začnejo graditi novo dobo, ki se je začela na velikonočno jutro. Kot priče Vstalega ostajajo temeljni kamni njegove Cerkve. Vera prvih kristjanov temelji na pričevanju konkretnih ljudi očitilcev — apostolov, ki so jih dobro poznali in so večidel še živeli med njimi. Te priče Vstalega so predvsem Peter in apostoli. A ne samo ti. Sv. Pavel jasno govori o več kot petsto ljudeh, ki se jim je Jezus prikazal naenkrat (1 Kor 15, 4-8).

Ko se je Jezus prikazal enajsterim na veliko noč zvečer, „je grajal njihovo nevero in trdosrčnost, ker niso verjeli tistim, ki so ga videli po vstajenju“ (Mr 16, 14).

SMISEL IN ODREŠENJSKI POMEN VSTAJENJA

„Če Kristus ni vstal, je naše oznanilo prazno in tudi vaša vera prazna“ (1Kor 15, 14).

Vstajenje je predvsem potrditev vsega, kar je Kristus sam storil in učil. Vse resnice, tudi najbolj nedostopne naši pameti, postanejo utemeljene, če je Kristus z vstajenjem dal dokončen dokaz za svojo Božjo oblast, kot je bil obljubil.

Resnica o **Jezusovem božanstvu** je z njegovim vstajenjem potrjena. Vstajenje Križanega je dokazalo, da je bil res „JAZ SEM“, Božji Sin in Bog sam.

Kristusovo vstajenje — in vstali Kristus sam — je počelo in izvir našega prihodnjega vstajenja: ▶

ZA VZGOJO CELOSTNEGA ČLOVEKA

FRANC RODE

Poletje se je prevesilo v jesen. Po brezskrbnih počitniških mesecih, ki so jih mladi preživel s starši, sorodniki in prijatelji, se zopet začena šolsko leto. Nekateri so ga pričakovali z veseljem, drugi s tesnobo, vsi pa so prepričani, da je šola nekaj neizbežnega in potrebna za življenje. V resnici noben narod ne more shajati brez določene oblike vzgoje, ki mlademu rodu podaja znanje, temeljne vrednote skupnosti in obuja pri njem zavest o skupni usodi, za katero so vsi odgovorni.

Naš vzgojni sistem ima svoje korenine v grški in latinski, judovski in krščanski kulturi. Grški ideal vzgoje je skušal podati predvsem humanistično vizijo človeka in življenja: pripraviti mladega človeka na način življenja, ki je njega vreden. Ta pedagogija, *paidea*, je težila k vzgoji celostnega človeka: telo, duša, domišljija, razum, značaj. Veliki avtorji so podajali vzore poguma

in plemenitosti in tako navajali mladi rod k posnemanju junakov. Homer je bil za Grke neizčrpen vir junaških zgodb; kot tak je postal vzgojitelj Grčije. Po tem, ko je grška kultura osvojila tudi Rimljane, so jo ti razširili po vsem imperiju. Cicero je prevajal *paidea* s *humanitas*: postati v polnosti človek. In ta ideal se je razširil po vsem svetu. S prihodom krščanstva nastopi nova sinteza. Klasične vrednote so integrirane in obogatene z evangelijsko vizijo sveta in človeka. Kakšne so značilnosti krščanskega humanizma, ki ga je šola v Evropi podajala skozi stoletja? Najprej je to pojmovanje človeka, ki je pred Bogom odgovoren za talente, ki jih je od njega prejel in je dolžan, da jih izkoristi tako za svoje osebno izpopolnjevanje kot v korist skupnosti. To je tudi vizija človekove sreče v Božjem načrtu odrešenja. To je spoštovanje človekovega duha in njegove svobode. Veselje do ustvarjalnosti, racionalno gledanje na svet kot predmet spoznavanja in osvajanja. To je tudi potreba po podvigih, iskanju odličnosti, smisel za tekmovanje in kosanje. To je skrb za državo in za človekove pravice, to je sposobnost delati za skupno dobro; to je končno pojmovanje človeka kot Božje podobe, ki je namenjen za večno življenje pri Bogu. Lahko bi rekli, da krščanski humanizem izhaja iz pojmovanja človeka in njegovega dostojanstva. Francoski rek to lepo povzame v: *Noblesse oblige* - Človeka zavezuje njegovo dostojanstvo.

In kakšna naj bo današnja usmeritev šole?

„Kristus je vstal, prvenec tistih, ki so zaspali... kakor v Adamu vsi umirajo, tako bodo v Kristusu tudi vsi oživiljeni“ (1 Kor 15, 20-22).

V pričakovanju te dovršitve vstali Kristus živi v srcu svojih vernikov. Kristus jih priteguje v naročje Božjega življenja, „da bi ne živeli več sebi, ampak tistemu, ki je zanj umrl in vstal“ (2 Kor 5, 15).

V LUČI PRVE VSTAJENJSKE NEDELJE

Zaradi zgoraj ponovljenih resnic je prva velika noč največji dan naše vere. Zato je tudi vsakoletni spomin prve vstajenjske nedelje višek cerkvenega leta, največji praznik krščanstva. Zato je velika noč tudi napoved praznika naše prihodnje nesmrtnosti in poveličanja. S svojim vstajenjem nam je Kristus zaslužil milost našega vstajenja v večno življenje. Zato pojemo in molimo: Vstal je Kristus, upanje moje, vstali bomo tudi mi. Ne bo več noči smrti, ampak večni dan življenja! Velika noč je podlaga našega upanja v dokončno in popolno zmago življenja nad smrtjo, največji praznik krščanskega optimizma, volje in veselja do življenja v vsej polnosti! Sedaj in v večnosti!

Sebi in drug drugemu želimo, da bomo tudi za letošnjo veliko noč deležni v največji meri tistega veselja, ki nam ga je Kristus oznanil na prvo vstajenjsko jutro!

Nadškof dr. Franc Rode imenovan za prefekta kongregacije za redovnike

Na god lurške Matere Božje, 11. februarja, je ljubljanski nadškof in metropolit dr. Franc Rode sklical sejo dekanov, zbora svetovalcev ljubljanske nadškofije in drugih ožjih sodelavcev, za njimi pa še tiskovno konferenco. V navzočnosti škofov Kvasa, Urana, Glavana in Bizjaka ter generalnega vikarja Metelka je javnosti sporočil, da ga je sveti oče Jančez Pavel II. imenoval za prefekta Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega delovanja. Ob isti uri je bila novica o njegovem imenovanju objavljena tudi v Vatikanu.

Po Zakoniku cerkvenega prava so kongregacije uradi rimske kurije „po katerih papež navadno

opravlja posle vesoljne Cerkve in ki v njegovem imenu in z njegovo oblastjo izvršujejo službo v blagor krajevnim Cerkvam.“ V Rimu je poleg državnega tajništva še devet kongregacij, tri sodišča in enajst svetov. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega delovanja — v pogovornem jeziku znana kot „kongregacija za redovnike“ — je bila ustanovljena leta 1586 in je med najstarejšimi ustanovami Svetega sedeža. Od leta 1992 jo je vodil španski kardinal Eduardo Martínez Somalo, ki je, ko je dosegel 75 let, papežu ponudil odstop; zdaj, po dveh letih, je papež ta odstop sprejel in za njegovega naslednika

1. Najprej moramo imeti jasne cilje glede vzgoje, ki jo zasleduje naša šola. Mislim, da je klasična in krščanska vzgoja še vedno veljaven odgovor. Cilj vzgoje je oblikovanje človeka, ki zna misliti in razsojati svobodno. Zato je v nasprotju z vzgojo, reducirati šolo na ideološko indoktrinacijo, na politično osvajanje, ali tudi samo na tehnično izobrazbo, ki bi jo potreboval ta ali oni gospodarski sistem. Ne da bi zanikali praktične cilje, ki jih ima šola, moramo vendar poudariti, da je cilj šole višji - humanistični.

2. Potrebno je doseči ravnotežje med osebno vzgojo in kopičenjem enciklopedičnega znanja, ki ga danes človeštvo poseduje. Velikanski napredek znanosti na vseh področjih nam praktično onemogoča sintetično prisvajanje vsega znanja. V moderni kulturi se moramo naučiti živeti z velikansko maržo neznanja: z obširnimi področji znanosti, ki so rezervirana strokovnjakom vse bolj specializiranih ved. Vendar pa se smisel šole ne izčrpa zgolj v poglobljanju in širjenju znanja. Pridobivanje znanja mora marveč voditi k moralni odgovornosti in modrosti.

3. Družina (kot prvo okolje vzgoje) in učitelji imajo v sodobni družbi svojo specifično in nenadomestljivo vlogo. Šola ne sme postati orodje oblasti, gospodarskih manipulacij in ideološkega nasilja. Politične stranke, ministrstvo za šolstvo in druge državne ustanove nedvomno imajo pri oblikovanju šole pomembno vlogo, vendar ne smejo omalovaževati vloge naravnih vzgojiteljev, ki so starši in učitelji. Politične sile pogosto težijo k vlogi vzgojiteljice naroda. Toda izkušnja uči, da noben vzgojni sistem ne more uspeti, če vanj niso vključene družine, če niso vključeni starši, sposobni učitelji in žive duhovne sile, navzoče v narodu.

4. Humanistična vzgoja ima še vedno svojo veljavo, vendar je danes potrebno poudariti tudi socialno funkcijo vzgoje. Tradicionalne družbe so si predstavljale svet kot nekaj statičnega, kjer so odnosi med sloji in narodi praktično nespremenljivi. Ena glavnih pridobitev naše dobe je v prepričanju, da je družbo mogoče spremeniti z usklajenimi napor. To terja vzgojo k socialni odgovornosti, k civilni in politični občutljivosti. To je posebno nujno v svetu, ki teži k pravičnosti in hoče imeti delež pri kulturi. Vzgoja je v službi posameznika, vendar je tudi dejavnik razvoja in promocije celotne družbe.

Današnji kulturni pluralizem zastavlja odgovornim za vzgojo nove naloge. Obstajajo vlade s politiko, ki ignorira religijo in moralna prepričanja družine ter s tem te vrednote odrinja na področje zasebnega. To pa pravico staršev, da otroke vzgajajo skladno s svojimi verskimi prepričanji in svojo duhovno dediščino, močno omejuje. Vzgojna politika, ki spoštuje kulturni pluralizem, odmeri legitimni prostor tudi verskemu pouku in moralni vzgoji. Drugi vatikanski koncil v Izjavi o krščanski vzgoji pravi: „... otroci in mladina imajo pravico do navajanja na pravilno ocenjevanje нравnih vrednot, da se jih bodo osebno oprijeli ter Boga globlje spoznali in ljubili. Zato /koncil/ goreče prosi vse tiste, ki imajo v rokah državno oblast ali vodijo vzgojo, naj poskrbijo, da mladina nikoli ne bo oropana te svete pravice (KV 1).“ Tam, kjer pa to obstaja, Cerkev daje „vse priznanje tistim oblastem in svetnim družbam, ki upoštevajo pluralizem današnje družbe in skrbijo za dolžno versko svobodo ter pomagajo družinam, da bi se mogli otroci na vseh šolah vzgajati v skladu z нравnimi in verskimi načeli njih družin (KV 7).“

Iz knjige Stati inu obstat

PAPEŽ JE POVEDAL

O pomoči lačnim ljudem

Danes je svet tako zapleten, da moramo, če hočemo pomagati milijonom lačnih mož, žena in otrok, združiti prizadevanja in napore številnih različnih organizacij. To ni lahko, vendar je s pomočjo številnih ljudi dobre volje mogoče v prihodnje svetovni program prehranjevanja ljudi tako uravnati, da ta postane ob solidarnosti in pomoči ljudi pomembno orodje v boju proti nezadostni prehranjenosti in lakoti.

Izvršnemu direktorju svetovnega prehranbenega programa Jamesu Morrisu

O dialogu med razumom in vero

Te vrste dialog je potreben, da sadovi znanstvenih raziskav v različnih vedah služijo polnemu razvoju človeka. Kot razuma ne moremo ločiti od duše, znanosti ne moremo v polnosti posredovati, če pri tem nimamo v glavi potreb človeške duše, odprte v neskončnost. Znanstveni razvoj odpira mnogo etičnih vprašanj, ki jih je treba reševati v spoštovanju avtonomije znanosti in duha resnice.

Delegaciji senata univerze v Szczecinu

O pomenu semenišč

Semenišče naj bo nadaljevanje apostolske skupnosti v Cerkvi. Ne prestando poglobljajte vašo prijateljsko povezanost s Kristusom, z Bogom, ki vas je poklical, da hodite za Njim.

Dunajskim bogoslovcem

O naši bližini do Boga

Današnji psalm (štirinajsti)

razglašala, da moramo, če hočemo biti blizu Bogu, imeti jasno zavest, ki temelji na ljubezni do pravice in bližnjega. Da bi to dosegli, moramo prisluhniti duhu preroka, ki nam govori v psalmu in nas opozarja, da ne smemo ločevati vere od vsakdanjega življenja, molitve od dela, češčenja Boga od družbene pravičnosti.

Pri splošni avdienci

O pomenu verske vzgoje

Nasilje v imenu vere je vedno desakralizacija vere. Da bi se ubranili te strah vzbujajoče nevarnosti, poudarjamo pomen verske vzgoje, ki širi spoštovanje in ljubezen do drugega. Goreče molim za to, da bi našli pravično rešitev, ki bo spoštovala pravice in varnost tako Izraelcev kot tudi Palestincev. Šalom aleikum!

Članom ameriškega judovskega odbora

O delu svetih bratov Cirila in Metoda

Sveta brata Ciril in Metod sta bila zgledna oznanjevalca. V želji, da bi nove vernike združila v Kristusu, sta za Slovane prilagodila bogoslužna besedila. S tem ko sta oznanjala evangelij v srednji in vzhodni Evropi, sta odločilno prispevala k temu, da je Evropa lahko zadihala z obema kriloma pljuč, zahodnim in vzhodnim.

15. februarja pri molitvi angelovega češčenja

imenoval ljubljanskega nadškofa dr. Franca Rodeta.

Nadškof dr. Rode je ob objavi imenovanja med drugim dejal dekanom in sodelavcem: „To je bilo zame presenečenje in prvo, kar sem čutil, je bila velika žalost, ker tukaj delam z veseljem in vas imam rad, rad imam ljubljansko nadškofijo in Cerkev na Slovenskem. Toda želja svetega očeta je zame ukaz.“

Kot je dejal v odgovoru novinarjem, je dobil prvo sporočilo o imenovanju dan po ratifikaciji sporazuma v slovenskem parlamentu. Pošalil se je z besedami enega izmed navzočih, da zdaj odhaja „z bojnega polja v generalštab“. Dodal

je, da je to najvišji položaj, ki ga je kdaj v Vatikanu dosegel kakšen Slovenec.

Kaj je botrovalo tej papeževi odločitvi, verjetno nikoli ne bo popolnoma znano. Zagotovo najprej to, da papež nadškofa dobro pozna in ceni, ve za njegovo izjemno izobrazbo, mednarodno udejstvovanje in dobro poznanje delovanja rimske kurije, saj je bil od leta 1982 do 1997 tajnik papeškega sveta za kulturo. Kardinal Sodano, ki mu je poslal sporočilo o imenovanju, je zapisal, da ga je papež izbral „zaradi odličnega poznanja redovništva in kulture današnjega časa“.

Po Družini

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA — V cerkvi Sv. Jožefa je bila od 14. novembra potujoča svetovna razstava jaslic iz mednarodnega muzeja v Betlehemu. Na razstavi je okrog 350 različnih jaslic iz vsega sveta, med njimi tudi najbolj znane slovenske. To je tretja tovrstna razstava: prva je bila v Lublinu na Poljskem, druga pa v Milanu v Italiji. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — V Sloveniji danes deluje približno 35 bolniških kuratov, se pravi duhovnikov, ki vršijo svoje dušno-pastirsko delo po bolnišnicah. (*Mladika*)

MOJ POLOMLJENI KRISTUS

RAMON CUE
Prevedel JANKO MODER

(2)

Mojster restavrator, ki mi ga je priporočil starinar, je bil čisto v bližini.

Vstopiva.

Pokažem mu Kristusa. In spet steče pogovor o denarju:

„Koliko mi boste računali za restavriranje tega Kristusa?“

Restavrator vzame polomljeno rezbarijo v roke, jo molče ogleduje in jo kar naprej obrača.

„Grozno je razmesarjen. Manjka mu kar nekaj udov. Najbrž mu bo treba v celoti obnoviti eno nogo in eno roko. Ravno tako mu bo treba vrniti skoraj vse prste, ki so mu jih poškodovali, ko so ga pribijali na križ; vsega bo treba pregledati, da mu skladno povijemo telo... Da ga pribijemo nazaj na križ. In nazadnje, in to bo najzahtevnejše, treba mu bo izrezljati obraz.“

Sredi tako gostobesednega naštevanja sem vztrepetal. Videl sem, kako poskuša upravičiti svojo ceno. Zato sem suho in odsekano ponovil:

„Dobro, kakšen bo končni znesek?“

„Takole je, gospod, poglejte; dobili boste čisto nekaj novega... Za vas bo cena prav posebno nizka, ker mi je rezbarija ljuba in mi je tudi Kristus tako všeč; ker gre za vas in če vse to upoštevam, bo samo tisoč petsto pezet.“

„Zelo ste dragi.“

„Ne vidite, koliko bo dela? Saj je ves razbit. Samo poglejte ga.“

„Ampak kljub temu je zelo drago.“

Brez uspeha poskuša sprožiti barantanje. To pot je vse bob ob steno. Ne dosežem nikakršnega znižanja.

Za restavriranje Kristusa bi moral plačati več kakor za novega. Tako je zmeraj. Kakšna skrivnostna in globokomiselnost resnica!

Domislim se, da mi skoraj gotovo kateri od prijateljev restavratorjev popravi Kristusa ceneje.

„Bom še premislil“, mu rečem.

„Oglasim se kdaj drugič.“

„Kakor izvolite. Veste, kje me najdete.“

+++

Kristusa znova zavijem v stari, zmečkani papir in stopim na ulico, še zmeraj v spremstvu Pepeja Zarazage.

Ta se mi najprej ljubeznivo ponudi, da mi pomaga nesti, in me začne potem celo vztrajno prositi. Pa mu Kristusa le ne izročim. Iz sebičnosti. Priznam.

Uživam ob posesti „polomljenega Kristusa“, ki pa je nazadnje le „moj“, zato ga ljubeče privijam k sebi.

S tako neprimernim zavitkom pod pazduho hodiva s prijateljem po hrupnem blodnjaku seviljskih ulic in se pogovarjava o nakupu.

Začne se že večeriti. Trgovine zapirajo. Delavci, delavke, uradniki, uslužbenci hitijo domov. Drugim se mudi v kino, k prijatelju, k nevesti, v pivnico, na sprehod...

Greva ravno v nasprotni smeri kakor ta mrzlični direndaj.

Morava se prebijati skoz ozke ulice.

Treba si je s komolci utirati pot med gnečo in prerivanjem.

Sam branim predvsem Kristusa.

Eden od mimoidočih se mi še posebej surovo zadene ob zavoj in pri tem odtrga kar precejšen kos papirja.

Prvi trenutek tega niti ne opazim.

Čez nekaj časa, ko prideva na malo širše in manj prometne ulice, pa začutim, kako me mimoidoči strmo pogledujejo, in v očeh jim preberem začudenje in spraševanje.

„Zakaj naju pa tako gledajo“, vprašam Pepeja. Pepe se z obrazom obrne proti meni in me premeri od vrha do tal.

„Zaradi Kristusa; samo poglejte, kako ga nesete, oče.“

In res, ko se je odtrgal tisti kos papirja, v katerega je bil Kristus za silo zavit, se je pokazal v vsej svoji strašni razmesarjenosti: hudo razdejani torzo brez desne roke in brez obraza... Vsem na ogled. Na žalostni in okrutni razstavi.

Zdrznil sem se. Po seviljskih ulicah prenašam pod pazduho le pomanjkljivo zavito izdelano in razmesarjeno truplo Kristusa brez obraza...

Počutil sem se krivega. Rablja. Skrunilca.

Kakor da sem vdrl v Kristusov grob in ukradel truplo iz njega.

Poskusil sem ga znova skrbneje zaviti; lovil sem preostanke papirja ter zijalastim in brezobzirnim pogledom sramežljivo prikrival poškodovane ude svojega ubogega polomljenega Kristusa.

Ko bi bil imel vsaj beli prt, s katerim sta na tisti žalostni večer, na prvi veliki petek, prišla Nikodem in Jožef iz Arimateje, zavila vanj Kristusovo truplo in ga prenesla v nov grob...

In sem to tudi omenil prijatelju:

„Ti, Pepe, si Jožef iz Arimateje; jaz sem pa Nikodem; oba sva na seviljskih ulicah. Dobro, pa ga še ti nesi nekaj časa.“

In sem mu izročil Kristusa.

„Se ti ne zdi, Pepe, da so vsi večeri kakor tisti prvi, saj venomer znova pokopavamo Kristusa?“

Kakor prej, so naju mimoidoči čudno opazovali, ker sva nesla po cesti polomljenega Kristusa kar razgaljenega...

„Poslušaj, Pepe, poglej! Se ti ne zdi, prijatelj, da prenekateri, prenekateri od teh moških in žensk, ki jih srečujemo, hodi po cesti kakor nevidni polomljeni Kristus? Kot polomljeni Kristus v svoji duši, bolj polomljeni in ranjeni, kakor je najin Kristus na telesu? Se ti ne zdi, Pepe?“

Trgovine so pozaprlji. Vozovi, taksi-
ji, trolejbusi, motorji, bencin.

Ljudje so se vračali z dela; delavci,
uslužbenci, uradniki, gizdalini,
nameščenci... Na vso moč so hiteli v
kino, domov, na sprehod, v pivnico, na
zmenek z ljubico... S polomljenim Kris-
tusom pod pazduho! Z razrvano dušo!

Tale duša, o kateri mislimo, da jo
skrivamo in tajimo pod ovojem telesa,
nas kar naprej in povsod izdaja, in si-
cer skoz vse mogoče pohabe - skoz oči,
skoz ustnice, skoz roke, skoz gibe - in
razgalja svojo revščino...

Telo je kakor grd, star papir in ne
more zaviti duše.

„Poglej, pogledaj, Pepe; vsi skupaj se
sprehajamo kakor klavno zaviti polom-
ljeni Kristusi.“

Pepe, kdaj bomo nehal pokopava-
ti Kristusa? Kdaj bo že konec velikih
petkov? Čas je le, da vstane od mrtvih,
Pepe. Naj že vstane od mrtvih!

+ + +

Nazadnje, že ponoči, zaprem vrata
stanovanja in se najdem sam, iz oči v
oči s Kristusom.

Zavoj, kakršnega sem prinesel s
ceste, položim na mizo; ves čas poprej
ga nisem utegnil nič podrobneje preg-
ledovati in ga z užitkom raziskovati, ker
je bilo polno drugih opravkov.

Zdaj bo prišel čas tudi za to. Ko
namreč zaprem vrata stanovanja, se
obenem lahko zaklenem tudi pred vse-
mi drugimi opravki, dogovori, obiski,
telefonskimi klici...

Vse to sem v tisti noči pustil
zunaj, onkraj zaprtih vrat.

Na mizi je ležal moj polomljeni
Kristus.

Približal sem se zavoju in previd-
no, z bolničarsko obzirnostjo, kakor
odkrivajo rane, odstranil s Kristusa
zmečkani zavijalni papir, boječ se, da
ne bi pri tem še bolj poškodoval
Kristusa... Lahko ga kaj vem kako še
bolj polomim... Saj je pravzaprav ena
sama rana pri živem telesu.

Papir z obema rokama zmečkam
v kepo in trdo žogo vržem v koš za
smeti.

Zagledam se v golega Kristusa.
Brez vsakršnega zavoja.

Kakšno pohabljenost, okrvavljeno,
okleščeno telo! Imam občutek, kakor
da sem potegnil s trupla obvezo. Da
ni kje še kaj krvi?

Ubogi Kristus. Še malo, pa bi ne
bil več Kristus.

Ampak zdaj je moj. Kupil sem ga
za osemsto pezet. Sklenem ga prev-

zeti v svojo last in to zapečatiti s polju-
bom. S poljubom, ki naj prekrije ceno
in barantanje. S poljubom - prvim - za
dobrodošlico v mojih rokah in v mo-
jem življenju.

Z obema rokama ga vzdignem z
mize in si ga približam k ustnicam.
Vendar se pri tem vprašam: Kam naj
ga poljubim? Na kateri del telesa, ki ni
poškodovan?

Kristusa bi si nikoli ne upal po-
ljubiti na obraz. Kdo bi bil tega vre-
den? Zdi se mi, da bi ponovil dejanje,
ko si ga je Juda predrznil poljubiti na
lice... Po navadi mu poljubljam roke.
Rane.

In vselej noge. Obe. Ker sta skoraj
zmeraj tako tesno skupaj, da z enim
samim poljubom, kakor z enim samim
žebljem, prebodem obe.

Ampak zdaj... Moj desne noge sploh
nima; pa tudi leva, edina, ki mu je
ostala, ni cela.

Tja pritisnem ustnice.

Nov, čuden, nelagoden poljub.

Ustnice se mi niso srečale z znano,
prijetno obliko Kristusovih nog.

Ene same polomljene noge nisem
znal poljubiti.

Brez ene noge in brez žeblja. Usta
se mi ob tem poljubu niso potešila.

Imel sem občutek, kakor da so se
mi ustnice napolnile z ivermi in krvjo.

Pa vendar mi je zdaj, ko sem ga
okusil, ta tako nelagodni in bodeči
poljub na edino, levo, raskavo nogo

ubogega polomljenega Kristusa, že
ljubši.

+ + +

Ampak preden nadaljujem, televizij-
ski prijatelji, bi vam rad svojega Kris-
tusa malo bolje predstavil.

Ko me poslušate, bi se gotovo radi
seznanili z njim.

Zato sem ga prinesel s sabo v stu-
dio španske televizije. Takle je. Oglej-
te si ga. „Ecce Homo.“ Glejte, Človek!
Kako vam je všeč?

Kaj ni resnično zelo lep?

Kako popolna anatomija prsnega
koša, vsega telesa, trebuha. Kako skrb-
no in obzirno izrezljano opasje. Kako
vitka in ubrano izoblikovana noga.
Kako uglajena in povita roka. Kako
krepko in izrazito mišičevje.

Manjka pa mu seveda v celoti des-
na roka. Leva se komaj še drži rame;
in dlan je bila nasilno odtrgana z žeb-
lja...

Manjka mu desna noga, odsekana
je čez sredo stegna. Ostala mu je leva,
vendar prilepljena na hitro in brez
posebne skrbi.

Zlasti pa je brez obraza. Dobesed-
no mu ga je odrezalo. Kristus brez
obraza. Kristus brez imena. Prikazen.

Pa je vendarle zelo lep, ne?

Pa tudi zelo žalosten.

+ + +

Takole, s tako ljubečo skrbjo, ka-
kor zdajle vi, sem ga opazoval tisti
prvi večer v svojem stanovanju, ko
sva bila sama in sem ga prvokrat
poljubil.

Kdo neki ga je tako okrutno zde-
lal, leta šestintrideset, v aracenskih
hribih?

Ne vem, ali je v zgodovini še
kakšno drugo leto, ko so uničili toli-
ko razpel, in tako lepih. S sekiro, z
bencinom, z ognjem. Kurili so z nji-
mi. Ali jih metali v peč, ko so si pekli
kruh.

Ni mogoče vsega tega do kraja
pregledati.

Samo Bog ima popoln seznam
žrtvovanih Kristusov.

Kristusi, ki so se takrat rešili, pa
so bili pozneje pod komunizmom
obsojeni na smrt. Bili so prvi na čr-
nem seznamu.

Čprav mogoče niti ne vsi.

Komunizem je spreminjal taktiko.
Ni se mu zdelo koristno sežigati
jih.

To je bilo že preveč opazno.

In še posebej zelo slabo ocenje-

Veselje bilijonov

VLADIMIR KOS

*Kako drugače pesem zaobsega
pomlad, tri križe, grič z očmi lobanj —
ko se skoz zoro Tvoj pozdrav razlega,
Gospod moj, žalostnih me rešiš sanj.*

*Prijatelj moj, najboljši, najzvestejši —
tako vesel sem, da si z groba vstal!
Ne bo od tistih dni več dni temnejših,
ker Ti boš večno Kralj svetà ostal.*

*Z menoj se bilijoni veselijo:
v Nebesih si, in vendar poleg nas.
Nedelje se v procesiji vrstijo,
za pričo so za nov vstajenijski čas.*

*Prijatelj moj, najboljši, najzvestejši —
tako veseli smo, da spet živiš!
Noči so mlajše, dnevi so svetlejši,
in manj solzà je za zidovi hiš...*

no. Navzven to ni bila dobra politika.

Zdaj komunizem Kristuse rajši spoštuje - navsezadnje so le kipi iz lesa ali iz gline - napada pa jasne ideje in kriterije.

Komunizem ne uporablja več ne bencina ne sekire ne ognja. Rajši se zateka k megli. K megli, ki briše obrise, odstranjuje pročelja, razveljavlja meje. K megli, ki otepeva in uspava. Ustvarja megleno miselnost, v kateri sta resnica in laž enako vredni. Saj že ni več jasno, kaj je resnica; ker se nihče več ne boji laži; ker se je razmahnil najnevarnejši, razjedajoči sad nepremišljenega sožitja neprevidnežev: ko nihče več ne ve, kje se začenja zlo in kje se končuje dobro. Resnica izgublja vrednost, ker mora živeti skupaj z lažjo. In ko je resnica brez vrednosti, je komunizmu ljubo: tudi če je na svetu vse polno Kristusovih podob, je njegova najbolj živa podoba, resnica, le ubita!

Danes smo tako zaviti v goljufivo meglo sožitja, da smo v nevarnosti, da ne bomo opazili, kje tiči zahrbtni sovražnik.

Meni je bil bolj všeč komunizem, ki je Kristuse sežigal in pohabljal. Ki svojega sovraštva do Kristusa ni prikrival in prekrival. Trepetam pred premetenim komunizmom, komunizmom, ki Kristusa še naprej sovraži, pa ga vendarle prenaša in preračunljivo potrpi z njim. Ki se uradno razglaša za brezbožnega, pa vendarle ravno tako uradno pošilja brzojavke v Vatikan. Ki v svojih vladavinah zatira zasužnjeno Cerkev, v tujini se pa prilizuje vidnemu poglavarju iste Cerkve.

Komunizem, ki se je onstran železne zavese znal celo škofom predstaviti kot razlagalec rimskih enciklik.

Poprej jih je sežigal. Zdaj jih hvali in po svoje razlaga. Zdaj z enciklikami v roki obtožuje katoliške škofo, da jih ne razumejo in se ne ravna po njih.

Zato gre komunistom v nos, ko vam po televiziji predstavljam polomljenega Kristusa: preživelega pohabljenca njihove zgrešene taktike.

Živo pričo tistega, kar se je dogajalo leta šestintrideset.

Polomljeni Kristus je najhujša obtožba komunizma.

KO BI BIL MRZEL ALI VROČ....

MARKO KREMŽAR

V tretjem poglavju Janezovega Razodetja beremo tele besede: „Vem za tvoja dela, da nisi ne mrzel ne vroč. O, ko bil le bil mrzel ali vroč! Ker pa nisi ne vroč ne mrzel ampak mlačen, sem na tem, da te izpljunem iz mojih ust.“ (Raz 3,15)

Dvajseto stoletje je bilo čas mraza in vročine, sovraštva in zvestobe, krvnikov in mučencev. V zadnjih sto letih je dobila Cerkev toliko mučencev kot nikoli prej. Niti prva tri stoletja niso prelila toliko krščanske krvi kot 'napredna' in 'razsvetljena' doba, ki je komajda za nami. Pregarjanja vernikov v Mehiki, v Španiji, v nacistični Nemčiji, v komunistični srednji in vzhodni Evropi, v marksistični Kubi in Kitajski... so brez prestanka rojevala pričevalce. Tudi v Sloveniji jih je toliko, da bi jih morda prav zaradi njihove številčnosti in vsakdanjosti nekateri kmalu prezrli. Po opozorilu papeža Janeza Pavla II. smo postali na naše mučence pozorni, čeprav morda še premalo ponosni, predvsem pa se zdi, da se še ne zavedamo dovolj njih množičnosti in pomena, ki ga imajo za slovensko duhovnost.

Nekdanji preganjalci vernikov so s propadom njihovega gospodarsko družbenega sistema skoraj čez noč izginili, se prelevili in zapustili stare oblike borbenega ateizma. Pred nami vstaja ob hitri pozabi preteklosti nova doba, kjer zveni preganjanje vere kot nekaj preživelega. Protikrščanskega mraza je konec, a tudi krščanska vročina se ohlaja. Grozi nam mlačnost.

Dolgoletno preganjanje vere na skoraj polovici zemeljske oble nas je kristjane sililo, da smo se v mislih, besedah in dejanjih znova in znova odločali za svoje versko pričanje. Brutalnost nasprotnikov ni dopuščala alternativ. Če si bil kristjan, te je totalitarni ateizem proglasil za sovražnika. Stal si na drugem bregu. Te jasne opredelitve ni več in včasih se zdi, kot da se v svetu,

kjer nam ne grozita odkrito sovraštvo in preganjanje, kristjani ne bi znašli.

Upanje, da bo po padcu komunizma svet postal bolj naklonjen Bogu, se je izkazalo za prazno. Brezboštvo se pojavlja povsod, sicer v drugačni, a ne manj strupeni obliki. Če sta si, ne dolgo tega, stali resnica in zmota nasproti z absolutno doslednostjo, če si je takrat laž hotela pridobiti verodostojnost resnice, danes tega ni več. Relativizem jemlje resnici vrednost in brezbržnost prevzema množico, v kateri so pomešani verni in neverni. Strpnost, krščanska krepost, ki spoštuje bližnjega tudi če misli drugače in se morda moti, a se zaveda dolžnosti, ki jo ima do resnice, je postala ena od žrtev tega mišljenja. 'Zakaj bi se kregali', je postal izgovor za neodgovorno in pasivno sprejemanje javnega mnenja. Kristjan, ki skomigne z rameni in 'si misli svoje'..., si je s tem potolažil vest, kot da ne bi bil

soodgovoren za to, kar se dogaja okrog njega.

Zagovarjanje načel postaja v tako imenovani 'pluralistični', v resnici pa 'brezbrižni' družbi, 'nesimpatično'. Grozi mu nalepka fundamentalizma. Vendar, ko bi kristjan prenehal brniti v vsakdanjem življenju svoja stališča, ne bi postal strpen, ampak bi strpnosti vzel krepkost. Postal bi brezbrizen. Z brezbriznostjo pa izgine iz srca pogum, to je naravna pa tudi krščanska krepost srčnosti. Marsikdo, ki je pogumno zdržal desetletja nasilne diskriminacije, se pričinja predajati diktatu večine. Rad bi bil tak kot vsi, da bi bilo konec napornega plavanja proti toku.

Ni težko opaziti, da postaja na ta način družba vedno manj 'pluralna' in vedno bolj 'monotona'. Za pluralizem je treba namreč različnih pogledov in utemeljenih stališč, medtem ko se globalizirani novi svet odlikuje po standardiziranih pogledih in statističnem ugotavljanju v naprej nakazanih mnenj, med katerimi so krščanska ponavadi značilno odsotna. Standardizirani človek, ki ima sicer polna usta pluralizma, različnosti ne sprejema rad. Vsak ima lahko svoje mnenje, dokler je to podobno mnenju večine, ali kot je nekoč rekel Henry Ford, ki je delal tedaj le črne avtomobile, 'vsak ima lahko avto svoje barve, da je le črna'.

Z razliko od monolitega ateizma polpreteklosti je sedanja oblika ateizma podobna močvirju, nad katerim stalno plava rahla megla. Prvega je bilo kljub mnogim metamorfozam, katerih je bil sposoben, lažje zaznati, ker je predstavljal določen miselni in politični sistem, medtem ko ga drugi, vsaj v tej fazi nima ter je še ves mehak, lepljiv in nejasen. Nove strategije, taktike in svetovne povezave v praksi večkrat otežkočajo prepoznavnost nasprotnikov krščanstva. V takem primeru se je držati svetopisemskega pravila in jih spoznavati po njih sadovih.

Tako v zasebnem kakor v javnem življenju moramo biti pozorni na pojave novega poganstva, ne glede na to, od kod prihajajo in kdo jih zagovarja. Kot vedno bodo tudi zdaj mnogi dobronamerni nasedali volkovom v ovčjih oblekah, misleč, da pomagajo graditi v 'novi dobi' novo, 'idealno družbo', v resnici pa bodo

spodkopavali temelje naravnemu sožitju. Kristjani smo v velikem delu nekdanj krščanskega sveta že manjšina, a smo prav zato toliko bolj poklicani, da smo 'sol in kvas' družbe, tudi kadar nas ta zavrača. Sredi brezbrizne in mlačne množice so potrebne goreče krščanske skupnosti, žarišča, v katerih imajo kreposti in vrednote svoje častno mesto. Biti kristjan je bil vedno in je tudi zdaj - izziv! Ohraniti vrednote, rasti ter se poglobljati v svoji veri, zasidrani v Kristusovo blagovest, ne glede na prevladujoče tokove okrog nas, je naloga, pred katero stojijo mlade generacije tudi slovenskih kristjanov.

Želja 'biti tak, kot so drugi', postaja v sodobnem svetu ne le vprašanje mode, temveč se predstavlja kot zahteva neke nove 'univerzalne etike'. Osebna vest naj bi se podrejala javnemu mnenju. Tako ne bo več vprašanje, kaj je prav in kaj ne, kaj je dobro ali kaj slabo, temveč, kaj zahteva 'današnji način življenja', katerega cilj naj bi bil trajen, to je 'vzdržen razvoj' družbe (desarollo sustentable).

Tako na primer sprejema 'današnji način življenja' poleg 'tradicionalne' družine, z očetom, materjo in otroki, kot enakovredne tudi 'enospolne' družine. A celo beseda 'spol' postaja neprimerna, ker utegne žaliti rahločutnost tistih, ki se ne morejo odločiti, kaj naj bi bili. Nadomestil naj bi jo manj določen izraz: 'vrsta' (genero). Tako bomo imeli namesto dveh spolov več 'vrst' ljudi, take in drugačne. Tudi družina z več otroki je ponekod že 'družbeno neprimer-

na'. Ne preganjajo jo tako kot na Kitajskem, a ljudje, ki se odločajo zanjo, naj bi bili zastareli čudaki. Splav je predstavljan kot pravica žena in evtanazija kot pravica bolnikov. Seveda pa se tako gledanje ponekod pod pritiskom demografske krize spreminja, a ne ker bi bilo tako prav, ampak ker je za določeno družbo primerno. Nizka kvaliteta televizije, ki je neprikrita vzgoja v podpovprečnost, postaja s pomočjo medijev 'umetnost' in na ta način nedotakljiva. Podobno mesto si je že priborila pornografija tako v literaturi, kakor teatru in seveda v filmski industriji. Kdor si drzne ziniti besedo proti taki 'ljudski kulturi' je proglašen za prenapaža, če ne za 'elitista' kar naj bi bil hud prekršek proti splošni harmoniji v družbi. Ko pokažeš v družbi svojo versko pripadnost, si prav lahko ožigosan kot nestrpen, medtem ko je ateist, s propagiranjem svojega brezciljnega nič, predstavljan kot vzor 'tolerance'. V Argentini, kjer je velika večina prebivalstva katoliške vere, naj bi Marijin kip na sodišču žalil drugoverce in brezverce, medtem ko naj odstranjanje tega znamenja ne bi žalilo katoliške večine. A to ni krajeven pojav. Odstranjanje krščanskih simbolov, križev in podob poznajo skoraj po vsem nekdanj krščanskem svetu. Prav tako se širi mnenje, da izrazi in simboli narodne pripadnosti, zastave, grbi in himne žalijo ljudi drugačnega izvora, kar je seveda čisti nesmisel, dokler ima vsak pravico do svojega znaka. Pri tem seveda ne gre za kake izraze strpnosti, temveč za odpravljanje sleherne verske ali naravne vrednote, individualnosti ali posebnosti. V družbi naj bi naravno pestrost nadomestila uniformirana in mlačna sivina.

Kljub svoji navidezni univerzalni odprtosti pa je sodobna relativistična družba gospodarsko močnih, v bistvu skrajno elitistična. S svojo novo svetovno etiko prav kakor s gospodarsko-finančnim centralizmom ustvarja pravila, ki naj bi omogočala blaginjo razviti četrtini človeštva, ostale tri četrtine pa obsodila na dokončno tretjerazredno in kolikor mogoče nerodovitno uboštvo.

Živimo v svetu, ki se v teoriji in praksi polagoma pogreza v poganstvo. Tega se moramo zavedati sami in na to neprestano opozarjati tudi

Njej, do konca zvesti

VLADIMIR KOS

(V japonskem „tánka“ slogu:
pet vrstic po 5, 7, 5, 7
in 7 zlogov.)

*Kakor Ti, tako
oljenko vere čuvam,
da je noč ne bo —
od Petka skoz Soboto -,
Marija, v il razsula.*

Hozana Koterska devica 1493 — 1565

27. APRIL

Na koncu Boke Koterske, slikovitega zaliva, ki se zajeda globoko v obalo črnogorskega Primorja, je mesto Kotor, kjer je že nad tisoč let sedež katoliškega škofa. Škofija obstaja še danes, čeprav je katoliških vernikov v njej manj kot 10.000. Iz te škofije je bil doma sv. Leopold Mandić, rojen v mestu Hercegnovi, ki si je svetniško slavo prislužil kot izreden služabnik božjega usmiljenja in je večino svojih redovniških let preživel kot spovednik pri kapucinih v Padovi.

V kotorski škofiji je tekla zibelka tudi blaženi Hozani Koterski, katere ime najdemo na svetniškem koledarju danes. Njen rojstni kraj ni zanesljivo znan, vsekakor pa se je rodila

otroke. Svet okrog nas ni več pokvarjen in nepopoln krščanski svet, ki je vedel, kaj je prav, a je vseeno živel grešno. Današnji svet postaja svet nič, popolnega relativizma, kjer so besede kot resnica, dobrot, lepota, dobro in slabo, v javnosti izgubile pomen. To je svet, ki postaja v marsičem podoben onemu iz prvih stoletij krščanske dobe. V tem svetu moramo sprejeti težo in veličino svoje krščanske drugačnosti, vplivati na bližnje s svojim delom, z zgledom in s primerno besedo ter moliti za lastno zvestobo in za spreobrnjenje znancev in znancev to je - vsega sveta.

Spreobračanje oseb se po božji milosti nikoli ne ustavi, a veliko spreobrnjenje družbenih navad, ki bo nekoč tudi prišlo, se ne bo zgodilo brez hude krize in pretresov. Ti pretresi bodo tem znosnejši, čim bolj bomo kristjani zvesti sebi in svojemu poslanstvu v družbi. Pri tem pa ne smemo biti nepočakani. Gospodar zgodovine določa čase, naša naloga pa je - vzdržati teže dneva.

nekje v okolici Kotorja. Luč sveta je zagledala 25. novembra 1493. Starši so bili pravoslavne vere in pri krstu so ji dali ime Kata (Katarina). Tako starši kot sosedje so občudovali bistroumnost, nedolžno veselost, blago srce in očarljivo prijaznost te deklice. Bila je pesniško nadarjena in je na paši najraje prepevala pesmi, ki jih je sama zlagala: o cvetkah, o nebu in soncu, najraje pa o ljubem, dobrem Bogu. Mati ji je pripovedovala, da Bog, ki je postal človek in je več kot trideset let živel na zemlji, še naprej živi med nami pod podobo kruha. Poslej Kata ni nehala nadlegovati svoje mame: „Pokaži mi, kje je dom ljubega Boga, da ga poiščem in bom srečna ob njem!“

Mati ji je morala pokazati cerkev v Kotoru. Kato je minilo veselje do paše, odtlej je hotela biti v bližini tabernaklja, kjer prebiva Bog pod podobo kruha. Ko ji je bilo štirinajst let, so ji domači dovolili, da se je preselila v Kotor. Osem let je živela pri mestnem svetovavcu kot služkinja. Znala je prijeti za vsako delo, s svojo živahno pesmijo je napolnila vso hišo. Gospodar ji je omogočil, da se je naučila brati in pisati. Zelo rada je obiskovala bolnike, ki jih je hotela tolažiti in razvedriti. Ko ji je bilo dvaindvajset let, je zvedela, da je v Mantovi umrla pobožna vladarjeva svetovalka Hozana, ki se je proslavila z modrostjo in predvsem z dobrimi deli. Kata je sklenila, da ji postane podobna, čeprav nima svetnega bogastva. Stopila je v tretji red sv. Dominika in si privzela ime Hozana. Poslovala se je tudi od drugega doma in si je sredi mesta Kotor priskrbela tesno celico, kjer je lahko nemoteno molila, sicer pa je čas uporabila za delo in za strežbo bolnikom.

Lotila se je vseh opravil iz velikodušne ljubezni do trpečih, svoje telo je krotila s trdim ležiščem in strogim postom. S strogostjo do sebe je združevala rahločutno ljubezen do ljudi, ki so se k njej zatekali v dušnih ali telesnih stiskah. Ko je potres leta 1521 porušil njeno celico, se je preselila k samostanu ob cerkvi sv. Pavla. Tam je prebila še preostalih štirinštirideset let življenja. Meščani so ji prinašali hrano, ona je zase obdržala le toliko, kolikor je najbolj nujno potrebovala, drugo je razdelila revežem in svojim ljubljanim bolni-

Nasvet samemu sebi

BOGDAN BUDNIK

*Odložil sem cmeravo bolečino
iz mehkužnega naročja.
Zadosti je tega pestovanja!*

*Ta igra otročja
s svojo solzno plitvino
ni za človeka dejanja!*

*Kdor hoče biti mož
rojacom in ženi,
naj zasajeni nož
mirno izdere,
(kači jeze,
ki iz nje leze,
naj glavo razkolje!)
ter se zanjo več ne meni.*

In précej bo bolje!

*Čas sam bo rano zacelil
prej kakor bolečina kriči
ter novega zdravja, nove moči
pogumnemu srcu podelil.*

kom. Od blizu in daleč so prihajali k njej premožni in revni, katoličani in pravoslavni, sveta in pomoči potrebni in se ji priporočali v molitev.

Zadnja dva meseca življenja je silno trpela. Toda Hozana je bila ob tem srečna, ker ji je Jezus dal delež pri njegovem trpljenju. Vse je prenesla z veseljem, ker je bila uslišana njena mladostna želja: biti v bližini dobrega Boga. Bog jo je vzel s tega sveta k sebi 27. aprila 1565. Njeno nestrohnjeno telo počiva v stekleni krsti na stranskem oltarju Marijine cerkve v Kotoru. Njeno svetniško češčenje, ki je bilo med preprostim ljudstvom razširjeno vse od njene smrti, je Cerkev potrdila s tem, da jo je leta 1927 razglasila za blaženo pod imenom Hozana Koterska.

Silvester Čuk

TRETJA HOMILIJA Nadaljevanje in konec

BODI MOČNA, DEVICA

Odpri, Devica, naročje, razprostri notranjost, pripravi telo, kajti glej, velike reči ti bo storil on, ki je tako mogočen, da te bodo v nadomestilo za prekletstvo v Izraelu blagrovali vsi rodovi. In ne imej za sumljivo, pametna devica, rodovitnosti, ker ti ne bo odvzela nedotaknjenosti. Spočela boš, toda brez greha; noseča boš, toda ne obtežena; rodila boš, toda ne v bolečinah; ne boš spoznala moža, in boš rodila sina. Kakšnega sina? Mati tistega boš, čigar oče je Bog; sin Očetovega sijaja bo krona tvoje čistosti; modrost Očetovega srca bo sad deviškega telesa; skratka, Boga boš rodila in od Boga boš spočela

Bodi torej močna, rodovitna Devica, čista porodnica, nedotaknjena Mati! Zakaj v Izraelu ne boš več prekleto in ne boš prišteta med nerodovitne. In če te Izrael, ki je po mesu, še vedno preklinja, pa ne, ker bi videl tvojo nerodovitnost, ampak ker ti zavida rodovitnost, vedi, da je tudi Kristus nosil prekletstvo križa, on, ki je tebe, svojo mater, blagoslovil v nebesih; pa tudi na zemlji te angel blagoslavlja in vsi rodovi zemlje te po pravici blagrujejo. *Blagoslovljena torej ti med ženami, in blagoslovljen sad tvoje telesa!*

PRI TEH BESEDAM SE JE VZNEMIRILA

Pri teh besedah se je vznemirila in premišljevala, kakšen pozdrav je to. Navadno so device, ki so prave device, vedno plašne in nikoli brezskrbne. Prestrašijo se tudi varnih stvari, da bi se zavarovale pred tistimi, ki se jih je treba bati, ker se zavedajo, da v lončenih posodah nosijo dragoceni zaklad, da je silno težko med ljudmi živeti angelsko, se

HVALNICE Devic Marije

Sv. Bernard iz Clairvauxa

na zemlji obnašati kakor nebeščani in v telesu živeti čisto življenje; zato imajo vse, karkoli bi se pojavilo novega, karkoli nenadnega, za sumljivo past, nastavljeno prav njim.

Zato se je tudi Marija vznemirila pri angelovih besedah; vznemirila se je, ni pa izgubila miru. Marija ni govorila, ampak je premišljevala, kaj naj pomeni ta pozdrav. Vznemirjena je bila zaradi deviške sramežljivosti; miru ni izgubila zaradi moči; molčala in premišljevala je zaradi modrosti. *Premišljevala je, kakšen pozdrav je to; modra devica je vedela, da se satanov angel pogosto preoblači v angela luči, ker pa je bila, kot vemo, ponižna in preprosta, od svetega angela ni niti najmanj pričakovala česa*

podobnega, zato je premišljevala, kakšen pozdrav je to.

ANGEL BODRI MARIJO

Tedaj angel, ki zre Marijo, z največjo lahkoto spoznava, da ji po glavi begajo različne misli. Tolaži jo, ker je preplašena, in jo bodri, ker omahuje. Ko jo po domače pokliče po imenu, jo ljubeznivo prepričuje, naj se ne boji. *Ne boj se, Marija, kajti našla si milost pri Bogu.* Tukaj ni nobene zvijače, tukaj ni nobene prevare; naj se ti tukaj ne vzbuja sum o kakšni goljufiji ali o kakšni pasti. Nisem človek, ampak duh, in sicer božji angel, ne satanov. *Ne boj se, Marija, kajti našla si milost pri Bogu.*

O, ko bi vedela, kako tvoja ponižnost ugaja Najvišjemu in kakšno veličastje te čaka pri njem! Tedaj se ne bi imela za nevredno, pogovarjati se z angelom in sprejeti njegov poklon. Zakaj bi govorila o nezasluženi naklonjenosti pri angelih, ko pa si našla milost pri Bogu? Našla si, kar si iskala; našla si, česar nihče pred tabo ni mogel najti: našla si milost pri Bogu! Kakšno milost? Mir med Bogom in ljudmi, uničenje smrti in obnove življenja. To je torej milost, ki si jo našla pri Bogu, po tem znamenju jo boš spoznala: *Spočela boš in rodila sina, in daj mu ime Jezus.* Razpoznaš, modra Devica, iz imena obljubljenega Sina, kolikšno in kako izredno milost si našla pri Bogu: *ki mu daj - pravi - ime Jezus.* Pri drugem evangelistu najdemo utemeljitev za to ime, ki ga angel takole razlaga: *kajti on bo svoje ljudstvo odrešil grehov.*

KRISTUS, ODREŠENIK V NAJODLIČNEJŠEM POMENU

O dveh Jezusih berem, da sta kot predpodi nastopala pred tem, ki o njem zdaj govorimo. Oba sta bila na

čelu ljudstva: eden je svoje ljudstvo izpeljal iz Babilona (Ješua), drugi pa je svojega pripeljal v obljubljeni deželo (Jozue). Res sta pred sovražniki branila tiste, ki sta jim bila na čelu; toda ali sta jih odreševala njihovih grehov? Ta naš Jezus pa svoje ljudstvo odrešuje grehov in ga vodi v deželo živih; kajti on bo svoje ljudstvo odrešil grehov. Kdo je ta, ki celó grehe odpušča?

O, ko bi Gospod Jezus tudi mene, grešnika, hotel prišteti med svoje ljudstvo, da bi me tako odrešil mojih grehov! Zares blagor ljudstvu, ki je ta Jezus njegov Gospod Bog, kajti on bo svoje ljudstvo odrešil grehov. Bojim pa se, da bi se k ljudem iz njegovega ljudstva ne prištevalo veliko takih, ki jih on sam nima za svoje ljudstvo; bojim se, da bo nekoč mnogim, ki se imajo za bolj pobožne v njegovem ljudstvu, on sam rekel: *To ljudstvo me časti z ustnicami, njihovo srce pa je daleč od mene.*

Hočeš vedeti, če pripadaš njegovemu ljudstvu, bolje rečeno: hočeš biti iz njegovega ljudstva? Stori, kar pravi Jezus, in prištel te bo med svoje ljudstvo. Stori, kar zapoveduje Gospod Jezus v evangeliju, kar zapoveduje v postavi in v prerokih, kar zapoveduje po svojih služabnikih v Cerkvi; ubogaj njegove namestnike - svoje voditelje, dobre in krotke, pa tudi osorne - in uči se od Jezusa samega, ker je krotak in iz srca ponižen, in boš del njegovega blaženega ljudstva, ki si ga je izbral za dediščino; boš del njegovega hvale vrednega ljudstva, ki ga je Gospod nad vojskami blagoslovil z besedami: Delo mojih rok si, moja dediščina Izrael.

JEZUS JE VELIK, ENAK NAJVIŠJEMU

Toda poslušajmo, kaj isti angel misli o njem, kateremu je še pred spočetjem dal takšno ime. Takole pravi: *Ta bo velik in se bo imenoval Sin Najvišjega.* Zares je velik, če si bo zaslužil, da se imenuje *Sin Najvišjega*. Mar ni velik on, čigar veličina je nedoumljiva? Kdo je tako velik - pravi - kakor naš Bog?! Seveda je velik tisti, ki je tako velik kakor Najvišji, saj je tudi sam Najvišji; in vendar se Sin Najvišjega ni ljubo-

sumno oklepal enakosti z Bogom.

Vsemogočni je rodil vsemogočnega, Najvišji najvišjega, Večni sovečnega, zato se more v vsem enačiti z njim. Zares bo torej velik ta, ki se bo imenoval Sin Najvišjega.

JEZUS JE POSTAL MAJHEN, DA BI NAS NAREDIL VELIKE

Toda zakaj je rečeno, da bo, ne pa, da je velik ta, ki vedno enako velik ne more nikamor več rasti in po spočetju ne bo nič večji, kakor je ali je bil prej? Ali je angel morda zato rekel: *bo*, ker bo tisti, ki je že bil veliki Bog, postal velik človek? Torej je prav: *ta bo velik* - velik človek, velik učitelj, velik prerok. Takole je namreč o njem rečeno v evangeliju: *Velik prerok je vstal med nami.*

Tudi ti, o Devica, boš rodila sicer majhnega, branila majhnega, došla majhnega; toda ko ga boš gledala majhnega, misli na to, da je velik. Velik bo, saj ga bo Bog tako poveljal pred kralji, da se mu bodo vsi kralji klanjali, vsi narodi mu bodo služili. Poveljuje naj torej tudi tvoja duša Gospoda, kajti *ta bo velik in se bo imenoval Sin Najvišjega.* Velik bo in velike reči ti bo storil on, ki je mogočen in je njegovo ime sveto. Katero ime je namreč bolj sveto kakor ime njega, ki se bo imenoval Sin Najvišjega? Poveljujmo tudi mi, ki smo majhni, velikega Gospoda, ki je postal majhen, da bi nas naredil velike. *Dete* - pravi - *nam je rojeno, sin nam je dan.* Nam - pravi - ne sebi, saj se je pred vsemi vekmi mnogo plemeniteje rodil iz Očeta in se mu ni bilo treba roditi v času iz matere; pa tudi angelom ni bilo dete rojeno, saj so ga imeli v njegovi veličini in ga niso potrebovali kot majhnega. Nam je torej rojen, nam je tudi dan, ker nam je potreben.

UPORABLJAJMO TO, KAR JE NAŠEGA, V SVOJO KORIST

Ko je že nam rojen in dan, stori mo to, za kar nam je rojen in dan; uporabimo to, kar je našega, v našo korist; iz Zveličarja naredimo zveličanje. Glej, otročiček je postavljen v sredo med nas! O otrok, ki po njem hrepenijo otroci! O zares ves otroški, toda glede hudobije, ne gle-

de modrosti! Prizadevajmo si postati kakor ta otrok; učimo se od njega, ker je krotak in iz srca ponižen, da bi ta, veliki, to se pravi Bog, ne postal brez učinka majhen človek, da ne bi zastoj umrl, da ne bi bil zaman križan! Učimo se njegove ponižnosti, posnemajmo njegovo krotkost, oklepajmo se njegove ljubezni, pridružujmo se njegovemu trpljenju, umivajmo se v njegovi krvi.

Njega darujmo kot pravno žrtev za naše grehe, kajti zato nam je rojen in dan. Njega prinesimo v dar pred Očetove oči, pa tudi pred njegove lastne oči, saj Oče ni prizanesel lastnemu Sinu, temveč ga je dal za nas vse, in tudi Sin je sam sebe izpraznil tako, da je prevzel podobno služabnika. Dal je svoje življenje v smrt in bil prištel med prestopnike, nosil pa je grehe številnih in prosil za prestopnike, da se ne bi pogubili. Ne morejo se pogubiti tisti, za katere Sin prosi, naj se ne pogubijo; za katere je Oče Sina izročil v smrt, da bi živeli. Upati moramo, da nam bosta enako odpustila oba, ki sta v milosrčnosti enako usmiljena, v volji enako mogočna, v božanstvu enega bistva, v katerem Sveti Duh, eden z njima, živi in kraljuje Bog na vse veke vekov. Amen.

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA — V nedeljo, 15. februarja, je bil pri Sv. Jožefu slovesen sklep svetovne razstave jaslic. Ogledalo si jo je več kot 42.000 obiskovalcev, večina iz Slovenije, nekaj skupin in posameznikov pa je prišlo tudi iz sosednjih držav. (*Družina*)

SODRAŽICA — Ob 250-letnici ustanovitve ekspoziture in pozneje župnije so med župniščem in pokopališčem odkrili doprni kip nekdanjega župnika, poznejšega pomožnega škofa dr. Stanislava Leniča. Kip je delo akademskega kiparja Mirsada Begića. (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — V Sloveniji je v prvi polovici leta 2003 šlo v stečaj 328 družb, kar je 54% več kot v enakem obdobju prejšnjega leta. Zahodnoevropsko povprečje pa je ravno nasprotno: 9% povečanje. (*Ave Maria*)

Nameni Apostolata molitve

ZA APRIL

SPLOŠNI:

Da bi zavzeto spodbujali dobro pripravo kandidatov za svete redove in stalno izobraževanje posvečenih služabnikov.

„Zato te opominjam, da znova razplameniš Božji milostni dar, ki je v tebi“ (2 Tim 1,6). Besede, ki jih je sv. Pavel naslovil Timoteju, lahko upravičeno obrnemo na nikoli zaključen proces formacije duhovnikov v moči milosti, ki so jo prejeli pri posvetitvi. Odlomek nam tudi pomaga v polnosti doumeti resničnost in absolutno edinstvenost poklicanosti duhovnikov k nenehni osebni rasti in stalnemu izobraževanju. Pri tem nam spet pomagajo Pavlove besede: „Ne zanemarjaj milostnega daru, ki je v tebi in ti je bil dan po preroštvu, ko je zbor starešin položil roke nate. Za te stvari se trudi, ves bodi v tem. Tako bodo vsi opazili tvoj napredek. Pazi nase in na svoje poučevanje. Vztrajaj v tem. Če boš namreč ravnal tako, boš rešil sebe in tiste, ki te poslušajo.“

Razplamtevanje milostnega daru, o katerem govori sv. Pavel, pa ni samo stvar osebne odgovornosti ali posledica napora volje. Je tudi rezultat

učinkovanja milosti, ki je le vsebovana v tem daru. Z drugimi besedami, Bog je tisti, ki razplamteva svoj dar, da se iz njega lahko usipa bogastvo milosti. Po zakramentalnem izlitju Svetega Duha je duhovnik posvečen in poslan v svet opravljati svojo pastoralno službo. V globini je zaznamovan z neizbrisnim in trajnim znamenjem služabnika Jezusa Kristusa in Cerkve. Zakrament mašniškega posvečenja podeli duhovniku delež pri Jezusovi odrešujoči moči, pa tudi pri njegovi pastirski ljubezni. Zato ni proces osebne formacije nikoli zaključen, saj izhaja iz notranje dinamike samega zakramenta mašniškega posvečenja, ki je znamenje ali beseda, po kateri Bog kliče in odpošilja.

Bog v svoji Cerkvi in v življenju duhovnika nikoli ne neha klicati in odpošiljati ter razkrivati svoj odrešilni načrt. Iz tega izhaja nujnost permanentnega oblikovanja duhovnikov, da bodo sposobni slišati, razločevati in slediti Božjim klicem. Zakramentalna moč Svetega Duha jih bo tako po nenehnem spreobračanju utrjevala v zvestobi duhovniškemu služanju. Danes je ta zahteva še toliko bolj pereča zaradi naglih družbenih sprememb in zaradi potrebe po novi evangelizaciji, ki predstavlja bistveno in prednostno nalogo Cerkve.

MISIJSKI:

Da bi misijonska okrožnica „Ad gentes“ vabila k razmišljanju in postala spodbuda za zavzeto delo v pastoralni dejavnosti.

Gospod je imel zaupanje v nas, postavil nas je v svojo službo in nam izkazal svoje usmiljenje (prim. 1 Tim 1,12-13). Kristjani, ki so zares srečali Kristusa, ne smejo Kristusa ohraniti zase, ampak ga morajo oznanjati. Ta misijonski klic velja vsem krščanskim občestvom in skupinam.

Sveti oče pravi, da iz svojih misijonskih potovanj ohranja v srcu obraz človeštva. To je Kris-

tusov obraz, ki se zrcali na obrazih ubogih in trpečih; na obrazih tistih, ki živijo kot „ovce brez pastirja“ (Mr 6, 34).

Vsi misijonarji - duhovniki, redovne osebe, laiki - ki so posvetili svoje življenje misijonom, oznanjajo brez konca Božjo milost (Ps 89); brez konca posebno še tisti, ki so to izpričali s svojo krvjo. Po njihovih besedah in delih odmeva evangelij na vseh kontinentih.

Oznanjevanje evangelija je veselo sporočilo, namenjeno vsem ljudem; treba ga je razglašati z največjim spoštovanjem svobode vsakega posameznika. V tem je dar razodetja, da je Bog ljubezen, da je svetu dal svojega edinorojenega Sina (Jn 3,16). V njem je „pot, resnica in življenje“ (Jn 4,6).

Ob začetku tega novega stoletja se moramo hitro odpraviti na pot. Vstali Kristus želi, da smo podobni učencem v gornji izbi. Prvi dan tedna se jim je prikazal, dihnil vanje in jih poslal oznanjati Božje kraljestvo (Jn 20,19).

Janez Pavel II.: Poslanica za svetovno misijonsko nedeljo 2001, 3. junija 2001.

N.G.

SLOVENSKI:

Da bi imeli radi svojo domovino in spoštovali njene voditelje.

Slovenci moramo biti Bogu hvaležni, da smo po dolgi stoletjih prišli do lastne države. Nekateri znaki pa kažejo, da po 14 letih, odkar smo skoraj soglasno izglasovali samostojnost, državljanska zavest med nami močno upada. V vključevanju v Evropsko skupnost pa nekateri vidijo dodatno nevarnost, da se bomo, majhni kot smo, med velikimi narodi in državami preprosto „izgubili“.

Ljubezen do domovine in spoštovanje njenih predstavnikov oziroma voditeljev nam je „zapovedana“ vključno z zapovedjo spoštovanja staršev. Njihova oblast posredno izvira od Boga, ki je človeka ustvaril kot bitje, ki za svoj obstoj in razvoj potrebuje skupnost urejene družine in pravne države. Veselimo se vsega, kar je v tem pogledu dobro; kar pa ni dobro, moramo sprejeti z zavestjo, da so tisti, ki nas vodijo, samo ljudje, kot smo ljudje mi. Negodovanje ničesar ne izboljša. Razmere bomo izboljšali le, če se bo vsakdo trudil biti pošten državljan in bo na domovino z molitvijo klical Božji blagoslov.

Prosim te, sin moj, zbudi se

MICHEL QUOIST
Prevedla METKA MIZERIT

Zamislimo se v Kristusa, ki se vzpenja na Kalvarijo. Doživeti moramo z njim vse postaje križevega pota, da začutimo njegovo ljubezen do nas.

Vendar se trpljenje takrat ni končalo. Povzeto v Kristusu, ki je nosil grehe in bolečine vseh ljudi, vseh časov, se še vedno ponavlja in bo prisotno do zadnjega dne našega časa.

Živi Kristus še vedno trpi in umira za nas, v svojih udih, prav v naši bližini.

Njegova pot trpljenja se vije po naših naseljih, mestih, bolnicah, tovarnah, po naših revnih ulicah, po naših bojiščih.

Tudi ob teh postajah moramo razmišljati in moliti ter prositi trpečega Kristusa veliko poguma, da ga bomo ljubili dejavno, ne samo z besedami.

Zdaj se veselim, ko trpim za vas. S svoje strani dopolnjujem v svojem mesu, kar primanjkuje Kristusovim bridkostim, in to v prid njegovemu telesu, ki je Cerkev. (Kol 1. 24.)

Umiral bom do konca časov, govori Bog. Križan bom do konca časov. Kristjani, maji otroci, tega niti ne slutijo.

Zvezan sem, tepen, križan. Pred nji mi umiram, vendar oni ne vedo nič; nič ne vidijo, slepi so.

Niso pravi kristjani. Kako bi sicer

mogli živeti tako veselo, medtem ko jaz umiram?

Oh, Gospod, govori človek; ne razumem te. To ni mogoče. Pretiravaš.

Če bi jaz vedel, da te napadajo, gotovo bi te branil. Ob tebi bi bil, če bi umiral. Gospod, jaz te ljubim.

Ni res, govori Bog. Motiš se. Ljudje se motite; se motijo. Pravijo, da se ljubijo in to verjamejo. Včasih so iskreni, sprejemem.

Vendar se motijo, ne razumejo, ne vidijo. Počasi so vse pokvarili, izvohčili.

Mislijo, da me ljubijo, če enkrat na mesec počastijo moje presveto Srce; kakor da bi jih jaz ne ljubil ves čas, ne samo dvanaajstkrat na leto.

Mislijo, da me ljubijo, ker so natančni pri svojih pobožnostih, ker so navzoči pri raznih blagoslovih, ker ob petkih ne jedo mesa, ker mi kupijo dragoceno svečo in zmoliyo kratko molitev pred podobo, ki me predstavlja.

Vendar Jaz nisem iz pobarvanega mavca, govori Bog. Niti iz kamna ali brona.

Živo meso sem, utripajoče in trpeče. Ob njih sem, vendar me ne spoznajo.

Sem delavec, ki zasluži deset pesov

na dan.

Jaz sem nezadovoljnež, tisti, ki stavka, „piquetero.“

Živim v barakah, jetičen sem, spim pod mostom ali v zaporu.

Sem „pošten“, z „očetovsko ljubeznijo“ bogatašev.

Saj sem rekel: „Kar boste storili mojemu najmanjšemu, boste meni storili.“ Morda je najslabše to, da to dobro vedo in se jim zdi pripovedka ali pa hujskanje ljudstva.

Da, raztrgali so moje srce, govori Bog; pričakoval sem, da bi se komu smilil, pa ni bilo nikogar.

Bog govori: zebe me, lačen sem, nag. Zaprli so me, zasmehujejo me, ponižujejo.

Vendar je to trpljenje kakor igra, da se privadam.

Ljudje so iznašli še strašnejše reči: oni so iznašli vojno (odpusti jim Gospod, ker ne vedo, kaj delajo).

Iznašli so vojno, resnično vojno, oni so iznašli trpljenje, resnično trpljenje.

Kjer je človek, tam sem jaz, govori Bog.

Od dne, ko sem zdrsnul v njihovo življenje,

v njihove domove, do njih.

Od dne, ko sem se hotel združiti, zediniti;

od tega dne sem bogat in ubog, delavec in gospodar;

tisti, ki stavka in tisti, ki dela.

Vse to so name obesili ljudje!

Sedaj sem na strani tistih, ki protestirajo na cestah in na strani tistih, ki skrbijo za red, ker so me ljudje spremenili celo v policaja.

Sem levica, desnica in sredina.

Sem Španec in Francoz, Rus in Amerikanec, Slovenec in Srb;

sem naroden in rdeč, Severni in Južni Korejec, demokrat in republikanec.

Kjer je človek, tam sem jaz, govori Bog.

V njihovih domovih sem navzoč, z njimi, eden od njih, oni.

In glej, kaj delajo z menoj:

zvežejo me, bičajo, križajo;

uničijo me, ko se uničujejo med seboj,

ubijajo me, ko ubijajo drug drugega.

Ker so ljudje veliki izumitelji, so sedaj znašli vojno!

BEDA in SIJAJ DUHOVNIŠTVA

BRANKO ROZMAN

Duhovništvo je velika skrivnost, saj je - če smem tako reči - poklic skrajnosti, ekstremov — poklic, v katerem se družita beda in sijaj kakor v komaj katerem drugem poklicu. Bog kliče za duhovnika človeka, ki mu kljub temu, da ostaja tudi po posvečenju samo človek, podeli oblast poseganja v Božje skrivnosti.

Naj začnem z BEDO DUHOVNIŠTVA.

Apostol Pavel piše v prvem pismu Korinčanom, da Bog kliče v svojo službo „tisto, kar je v očeh sveta nespametno, da bi osramotil modre. Tisto, kar je v očeh sveta slabotno, si je Bog izbral, da bi osramotil tisto, kar je močno. Bog si je izbral tisto, kar je na svetu preprosto in zaničevano, tisto, kar ni nič, da bi onesposobil tisto, kar je.“

Tudi Jezus sam je učencem napovedal nič kaj svetlo prihodnost. „Pošiljam vas kakor ovce med volkove ... Izdajali vas bodo sodiščem in bičali po svojih shodnicah ... Vsi vas bodo sovražili zaradi mojega imena. Učenec ni nad učiteljem in služabnik ne nad svojim gospodarjem“ (Mt 10,16.17.22.24). Med zadnjo večerjo jih je spet spomnil: „Če vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil prej kakor vas. Ker ... sem vas jaz odbral od sveta, vas svet sovraži. Služabnik ni večji kakor njegov gospodar ... Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas ... Pride celo ura, ko bo vsak, kdor vas umori, mislil, da je opravil Bogu prijetno daritev“ (Jn 15,18-20.16,2).

To sovraštvo do Kristusa in njegove Cerkve se pojavlja v vseh dobah zgodovine in po vseh delih sveta - od časa prvih kristjanov, ki so jih v

rimskem amfiteatru metali pred žrela levov, do plinskih celic v nacistični Nemčiji, fašističnih fojbov, stalinističnih gulagov in komunističnih kraških jam po Sloveniji. Apostol Pavel je občutil to sovraštvo tako močno, da je ne brez pesimizma zapisal: „Občutek imam, da je Bog nas apostole postavil na zadnje mesto, kakor da smo obsojeni na smrt ... Postali smo kakor smeti sveta, kakor odpadki vseh ...“ (1 Kor 4,9.13).

V hoteno majhnost duhovniške službe spada Jezusova zahteva, naj bi učenci posnemali njega, svojega Gospoda: „Kdor hoče postati velik med vami, naj bo vaš strežnik, in kdor hoče biti prvi med vami, naj bo vsem služabnik! Saj tudi Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge“ (Mr 10, 43-45). In dalje: „Največji med vami naj bo kakor najmanjši in predstojnik kakor strežnik“ (Lk 22,26). „Kdor je namreč med vami vsemi najmanjši, ta je največji“ (Lk 9,48).

Sicer pa velja na področju Božjega znani Jezusov paradoks: „Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umrje, ostane samo. Če pa umrje, obrodi obilo sadu“ (Jn 12,24).

Zdrobijo me, ko se razpoči bomba;
umiram v strelskih jarkih; ječim, ko
me zadenejo drobci granate,
padem pod rafalom iz brzostrelke,
kravim na vseh bojiščih sveta,
kričim krik groze v vseh nočnih
napadih,
umiram človeške smrti v vseh samot-
nih borbah.

Oh, zemlja borb, ogromen križ, na
katerega me ljudje vsak dan razpno.

Ni zadoščal les Golgote?

Je manjkalo še ta ogromni oltar za žrtev moje ljubez-
ni?

Je bilo potrebno, da so se ljudje smejali, peli, plesali,
se krohotali,
medtem ko so me križali?

Dovolj Gospod! Usmili se!

Tega ne morem prenašati; jaz nisem bil!

Da, sin moj,

ti si bil in vsi so bili.

Veliko udarcev s kladivom je potrebnih, da zabiješ en
žebelj.

Veliko udarcev z bičem je potrebnih, da razorješ hr-
bet.

Veliko trnjev je potrebnih, da spleteš
trnjevo krono.

In ti si v človeški množici, ki me je
obsodila.

Ni važno, če si ti med tistimi, ki
me bijejo,
ali med tistimi, ki gledajo.

Vsi ste krivi: igralci in gledalci.

Dragi sin, ne bodi med tistimi, ki

spijo, ki lahko mirno spijo.

Spati! Kako strašno je zaspati.

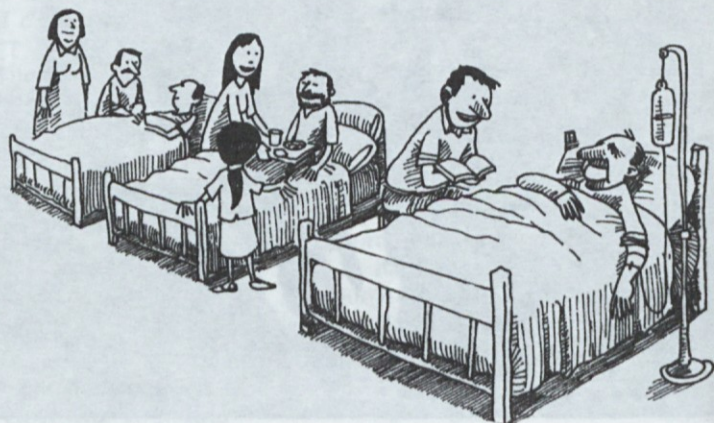
Niste mogli niti eno uro čuti z
menoj?

Sin moj, na kolena! Ne slišiš bojne-
ga krika?

Zvoni, zvoni.

Pričela se bo sveta maša.

Bog umira; križan, zate in za vse
ljudi.

Pogoj za življenje je torej smrt. Tudi in predvsem v nadnaravnem svetu.

Kaj je pa SIJAJ DUHOVNIŠTVA?

Najprej to, da je duhovnika izbral Jezus: „Niste vi mene izvolili, temveč sem jaz izvolil vas“ (Jn 15,16). To je pravzaprav največ. S čimer je lahko človek v življenju obdarovan, povsem brez svoje zasluge. Božja izvolitev. Božja zastonjska obdarovanost. In to za takšno delo, za delo z Božjimi skrivnostmi. Apostol Pavel je ne brez ponosa zapisal: „Imejte nas za Kristusove služabnike, (za oskrbnike Božjih skrivnosti“ 1 Kor 4,1).

Pri zadnji večerji, v najvišji uri svojega življenja, je Jezus v velikodušniški molitvi prosil Očeta za svoje učence: „Razodel sem tvoje ime ljudem, katere si mi dal od sveta ... Zanje prosim. Ne prosim za svet, temveč za tiste, katere si mi dal, ker so tvoji ... Ohrani jih v svojem imenu ... Toda ne prosim samo za te, temveč tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame ... Oče, hočem, naj bodo tudi ti, ki si mi jih dal, z menoj tam, kjer sem jaz,

da bodo gledali mojo slavo“ (Jn 17,6.9. 11.20.24). Tako je Jezus tik pred odhodom v trpljenje in smrt prosil za svoje učence, za vse svoje učence - za duhovnike in za tiste, ki bodo po njihovih besedah verovali vanj. Vedenje za to njegovo molitev je lahko močna opora v življenju vseh njegovih učencev, duhovnikov in laikov.

Prvi sijaj sveta, v katerem se giblje duhovnik, je oznanjevanje Božjih resnic. Predmet njegovega delovanja ni širjenje človeških resnic, ki so sicer mnoge zelo lepe, ki pa ostajajo slej ko prej na naravni ravni - da ne omenjam „naravnih“ resnic, ki to niso, ampak so ponaredki resnic: laži, sprenevedanja, zamolčevanja, sprevračanja. Božje resnice so, nasprotno, „da, da“ in „ne, ne“. Vendar je bistvena razlika med obojimi nekje drugje: v tem, da nadnaravne resnice prihajajo od Boga in govorijo o Bogu, in pa v tem, da so sposobne roditi sadove, Božje, večne sadove: trideseternega, šestdeseternega, stoternega. Ta svet Božjih resnic, v katerem se giblje duhovnik, je edinstvenega, nekaj očarljivega. Je kot zaklad, skrit na njivi, za katerega proda človek, ki ga je našel, vse, kar ima.

Drugi sijaj sveta, v katerem deluje duhovnik, je rušenje kraljestva angela teme, očeta laži, lažnika od začetka. Kaj drugega naj sicer pomenijo spovednikove besede „Jaz te odvežem od tvojih grehov“, če ne to? Pri spovedni odvezi ne gre za pokrievanje grehov s Kristusovim plaščem usmiljenja, kot je učil Luter, ampak za popolno, dokončno uničenje izpovedanih grehov. Na ruševinah satanovega kraljestva gradi duhovnik Božje kraljestvo s podeljevanjem Božjega življenja po zakramentih, izvirih žive vode. Z blagoslovi in molitvami pa duše očisti, posvečuje in pobožuje.

Tretji sijaj sveta, v katerem se giblje duhovnik, je Gospodova daritev. Vsa posvečevalna sredstva so viri Božjega življenja, v maši pa se daruje sam avtor tega življenja. Gre za isto, eno in edino Jezusovo daritev

Zorenje

BRANKO ROZMAN

*Ob meji se prepleta vinska trta
in k tlom se zgibajo pretežke brajde.
Čez noč so dozorele bele ajde —
še včeraj so bile kot kosi prta.*

*Pod soncem so vzkalili kmetu trudi;
oči žarijo mu ko dva cekina.
Hej, to bo svetla čaša tega vina
in ajdov hleb zadišal bo po grudi.*

*Tu v prsih žge me, čutim plamen,
in kri po žilah teče težka, vroča.
Dozorel sem čez noč kot kaplja žgoča.*

*Me kličeš. Grem, grem — v mlin pod kamen
in v zidanico belo nad dolino,
da dober kruh bom, dobro, močno vino.*

na križu, ki ji je Jezus pri zadnji večerji vnaprej dal obliko daritve posvečenega kruha in vina. To je živi Jezus kot daritev na oltarju, hrana pri obhajilni mizi, prijatelj v tabernaklju. To je isti Jezus iz Nazareta s svojim povečanim telesom in krvjo, s svojo dušo in božanstvom. To je Bog od Boga, Luč od Luči, pravi Bog od pravega Boga.

Predvsem na to skrivnost je mislil Jezus, ko je po posvetitvi kruha in vina učencem rekel: „Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni ... Kdor živi v meni in jaz v njem, rodi obilo sadu, kajti brez mene ne morete ničesar storiti ... Kakor je Oče ljubil mene, sem tudi jaz ljubil vas. Ostanite v moji ljubezni! ... To sem vam povedal, da bo moje veselje v vas in da bo vaše veselje popolno“ (Jn 15,1-5.9.11). Zveza s Kristusom je za vsakega njegovega učenca vir popolnega veselja.

Jezus je učencem obljubil, preden je odšel od njih, da bo ostal z njimi do konca časov. Poslal jim je Svetega Duha kot dušo Cerkve, da bodo njegove priče do konca sveta.

Iz revije Cerkev v sedanjem svetu

Angel praznika

ANSELM GRÜN

„PRAZNIKE JE TREBA PRAZNOVATI, KAKOR PRIDEJO“, pravi pregovor. Prazniki so dobrodošla sprememba v sivem vsakdanjiku. Kdor ne upošteva praznikov, ta gre mimo pomembnega vira svoje lastne živosti in življenjskega veselja. Poznamo različne kvalitete praznikov. Poznamo slavo, in poznamo dolgo načrtovane praznike, praznike za slovo od šefa podjetja, praznike za okrogel rojstni dan. Pri teh praznikih je zelo pomembno, ali praznik praznujemo samo z zunanjim bliščem ali pa so bili povabitelji kreativni in so praznik pripravili z ljubečim srcem.

Po izvoru ima praznik vedno verski pomen. V prazniku prihaja Bog v naše življenje. V prazniku obhajamo pritrditev našemu življenju. In v prazniku izražamo svoje hrepenenje po domovini in varnosti, po uspeli skupnosti. Čutimo, da je naše življenje dragoceno. Grška filozofska šola stoe je menila, da je naše življenje neneh praznik. Vsak trenutek praznujemo skrivnost našega življenja, zedinjenje z Bogom. Vsak praznik ima na sebi nekaj svatbenega. Bog praznuje z nami svatbo. Bog sam se povezuje z nami in našim življenjem.

Vsak od nas pozna uspele praz-

nike, ki se jih rad spominja. Srce se je razširilo. Vladalo je izredno ozračje. Nastala so prijateljstva med ljudmi, ki so prej živeli ločeno drug poleg drugega. Zažarel je smisel bivanja. Vsak pa je tudi že doživel praznike, ki so se ponesrečili, ki so nazadnje postali plehki. Ljudje so popili preveč alkohola. Namesto da praznujejo, so se prepirali. V pijanosti je prišlo iz njih vse, česar še niso predelali. Postali so prostaški in neprijetni. Mnogi dobro mišljeni prazniki se izjalovijo. Vse ostane togo in izumetničeno. Vse deluje nepristno in narejeno. Mnogi znajo samo z veliko denarja praznovati praznik. Toda vsebinsko ostane beden. Govori so dolgočasni in prazni. Ni nobenih ritualov, ki ljudi povezujejo med seboj.

Tukaj bi potrebovali angela praznika, ki nas usposablja za to, da praznujemo praznik, ki našemu življenju daje smisel, ki dviga naše srce, ki nas povezuje med seboj in ustvarja ozračje, v katerem se vsi počutijo prijetno, v katerem vsi čutijo: Splača se živeti. Dobro je, da skupaj praznujemo. Naše življenje je dragoceno. In naša medsebojna povezanost je dar. Angel praznika želi podžgati tvojo dušo, da bo razvila fantazijo, da praznuje praznik, ki praznujoče povezuje, ki jim pokaže njihovo skupno korenino in jim daruje veselje drug za drugega.

Ne obstaja samo angel praznika, temveč tudi demon praznika. Prav ob praznikih kakor božiču in veliki noči je v družinah največ prepira. Rade bi skupaj praznovali. Toda to jim ne uspe. Ob takšnem prazniku čutijo, kako je njihovo življenje izgubilo svojo korenino, kako je postalo prazno in plehko. Ne morejo več prikriti pod odejo tlečih sporov. Ob

praznikih pridejo očitno na dan. Ob božiču bi radi praznovali mir v družini. Toda družina je nemočna, da bi ta mir dosegla s praznikom. Pri mnogih se praznik izrodi, ker nimajo dobrih ritualov, kako bi mogli praznovati. Žalujejo za razpoloženjem, kako so nekoč obhajali božič. Pojavi se otožnost, v kateri toliko bolj čutimo brezupnost, v katero smo zašli.

Tako ti želim, da te angel praznika obvaruje pred demonom praznika in da ti omogoči praznike, ki bodo tvoje življenje razsvetlili, od katerih boš lahko še dolgo živel.

PRAZNIKA NI BILO!

Kitajska parabola pripoveduje o mlademu paru, ki želi svojo poroko praznovati s številnimi ljudmi, da bi veselje para prešlo na druge. Ker sta oba revna, prosita vsakega gosta, naj prinese s seboj steklenico vina in vino zlije v veliki sod pri vhodu. Ko vino nalijejo v kozarce — kakšno presenečenje: To ni vino, to je voda! Vsak povabljenec si je mislil: Pri takšni količini vina nihče ne bo opazil, da sem v sod zлил vodo. Vsi gredo potrti domov. Praznika ni bilo! — Negativna zgodba k evangeliju o svatbi v Kani Galilejski, v katerem Jezus spremeni vodo v vino, da bi se veselje nadaljevalo. Praznik more biti samo, če vsak prispeva svoj delež. Veselje se lahko pomnoži samo, če ga delimo z drugimi.

Bojkot televizije

Angleška televizija BBC se čedalje bolj kaže kot izrazito protikatoliški oddajnik. Pogosto oddaja nizkotne protiverske oddaje, usmerjene na primer proti Materi Tereziji, papežu Janezu Pavlu II. in sploh proti katoliškemu nauku. Skupina katoličanov, imenovana Catholics Unplug Your Television, zato samozvestne katoličane vabi, naj ne gledajo njenih oddaj in naj ne plačujejo televizijskih prispevkov.

Iz revije Kraljica miru

KDO JE ČLOVEK?

ALI ČLOVEK IZHAJA IZ OPICE?

Pogosto pomešamo dvoje vprašanj: „Kdo je človek?“ in „Kako je človek prišel v zgodovino sveta?“ Paleontologija in različne vede govorijo o prvih znakih človeškega življenja v evoluciji. Toda te vede ne dajejo odgovorov na vprašanje, ki presegajo znanost: Zakaj človek? Kdo je človek?

Obrat v evoluciji

- Nekateri menijo, da so na ta vprašanja odgovorili že naši predniki in jih še vedno straši misel, da človek izhaja iz opice. Toda opica ni človekov prednik, ampak kvečjemu njegov zelo daljni nerazviti sorodnik. Rod hominidov - iz katerih je izšel človek - in rod opic izhajata iz primatov.

Kdo sem?

- Nekateri se bojijo, drugi pa trdijo, da človekovo sorodstvo s kraljestvom živali nasprotuje dejstvu, da nas je ustvaril Bog. Odgovorimo lahko s tem, da rečemo, da Sveto pismo - v svoji prvi knjigi, Genezi - nudi še bolj radikalno razvojno tezo, kot je tista, da naj bi se človek razvil iz opice, saj pravi, da izvira iz zemlje.

- To je pravzaprav napačno vprašanje. Bog nas preko starih zgodb Svetega pisma (ki so nastale veliko prej, preden je prišlo do ideje o znanstvenem opisu) vabi k premišljevanju naslednjih vprašanj: Kdo je konec koncev človek? Zakaj je bil ustvarjen? Kdo ga kliče in kam gre?

- „Bog je ustvaril človeka po svoji

podobi... moža in ženo ju je ustvaril. Bog ju je blagoslovil...“ (1 Mz 1,27). Zanimivo je vedeti, da nam Bog, kadar mu zastavimo vprašanje: „Kdo je človek?“ odgovori: „Meni je podoben!“ In če vprašamo človeka: „Kdo si?“ Kaj lahko reče o samem sebi?

- Človek odkrije, da je tako biološko kot tudi fiziološko blizu živalim, od njih se razlikuje po svoji genetski dediščini.

- Človek pa je vendarle povsem drugačen od živali zaradi svojega razuma. Enkrat ni le zaradi svojega razuma in njegovih zmožnosti: je edino bitje vesolja, ki je zmožno razmišljati o samem sebi. Le on si zastavlja vprašanje: „Kdo sem?“

- Zmožen je presoјati, razlikovati, ali so dejanja drugih dobra ali slaba. To zaznava tudi pri samem sebi: zaveda se, da je to, kar sam dela ali dobro ali pa slabo. S svojimi bolj ali manj popolnimi poskusi, da bi opredelil pravico v medsebojnih odnosih in pa to, kar imenujemo „človekove pravice“, človek kaže, da se zaveda tudi svojega dostojanstva, pravice do življenja, zahteve po spoštovanju, prav zato, ker pripada človeški vrsti.

- Da bi zares vedeli, kdo je človek, se nam postavlja vprašanje: Zakaj je ustvarjen? To se pravi: Kam gre?

PRIČEVANJE Čeprav nisem lepota

Dolgo časa sem zavračala svoje telo zaradi brazgotine na rami, ki mi jo je že v otroštvu povzročila opekline. Bolj ko sem odraščala, bolj me je motil pogled drugih, ko sem bila v kopalnah ali poletni obleki. Potem je prišla puberteta, obdobje, ko se je moje

telo preoblikovalo, ne da bi na to vplivala. Zazdelo se mi je še bolj tuje.

Nekaj let pozneje sem se preselila v Pariz. Postala sem zvesta bralka revij, v katerih ni strani, na kateri vam ne bi kazali ali razlagali, kakšna je „idealna ženska“. Temu dodajte še reklame, ki visijo vsepovsod na zidovih in izrabljajo žensko telo. Zaradi vsega tega se nisem več mogla prenašati. Poleg tega sem se na vsak način poskušala zrediti, medtem ko so mi vsi čestitali, kako sem suha. Moje življenje je postalo nevzdržno.

Nato sem se spreobrnila. Ena od prvih stvari, ki sem jih odkrila, je bila, da je prava lepota, lepota srca. Polagoma sem spoznala, da sem z zavračanjem svojega telesa zakrivala svojo globoko željo po tem, da bi ljubila in bila ljubljena. Od trenutka, ko sem se zavedla, da želi Bog to moje pričakovanje v polnosti izpolniti, sem se končno uspela sprejeti takšno, kot sem.

Želim se poročiti in še vedno me skrbi moj izgled, kajti vem, da fantom to veliko pomeni. Toda prosim Boga, da ne bi bila vključena v svoje telo in da bi v sebi razvila lepoto srca in jo izžarevala.

Monika

**Ali ne veste,
da ste tempelj Boga
in da božji Duh prebiva
v vas?**

(Sveti Pavel)

ALI JE SREČA V TEM, DA SE DOBRO POČUTIŠ?

Vedno z občudovanjem in nekakšnim zavidanjem opazimo, da je nekdo „dobro v svoji koži“. Naše telo je včasih pravzaprav prav nadležno: z njim trdo ravnamo in ga zaničujemo, ga poskušamo utišati ali pozabiti na tega nepridiprava, ali ga celo zatiramo, ker preveč kaže na ženskost (ali moškost), ki jo težko sprejmemo. Včasih se prav nasprotno poskušamo brez vsake mere polepšati, da bi drugim ugajali ali pa posnemamo modele, ki nam jih reklame, revije, moda ponujajo kot idealne, kot ključ razcveta. Pravzaprav nas ti modeli zapeljujejo - tak je njihov na-

men - saj poskušamo bolj ali manj zavestno ustrezati tem idealom. Včasih je to prav težka naloga, ki ne prinaša sreče.

• Zakaj? Moje telo ima svoj pomen in s pogledom, držo, besedo, obleko izražam, kdo sem. In to dobro vem. Čeprav moje telo ne razkrije vsega, predstavlja prvi stik z drugimi in moram priznati, da se ocen drugih bojim.

• Ali se mogoče globoko v sebi bojim drugega, ker dvomim o sebi, ali se ne poznam? Ali pa se nimam rad takšnega, kakršen sem? Mogoče me ne bodo ljubili? Torej, ali ni bolje, da

se skrijem?

• Toda v tebi je lepota, mogoče še skrita. Splača se jo spraviti na površje, jo razviti in postati to, kar si.

• Sreča pomeni tudi to, da si v svojem bitju usklajen in da lahko stojiš nasproti sebi in drugim. To se zgodi po globoki spravi s samim seboj in potem ko sprejmeš svoje telo enkratno, kot je, tako kot je enkratno tvoje srce. To s seboj spravljeno telo bo lahko svobodno povedalo nekaj o tebi, o tvoji izvirnosti.

• Kako je čudovito, da se lahko uresničiš s tem, kar si. In Bog ti lahko pri tem pomaga, če mu le dovoliš.

Iz revije On živi

RAZLOČEVANJE DUHOV

*Pastoralno središče sv. Ivana v Gorici
Kristus ozdravlja naše notranje rane*

HARJET DORNIK

Številna udeležba ljudi, ki so se v Močnikovem domu v Gorici zbrali skupaj iz različnih koncev, je potrdila, kako globoko si vsakdo želi razumeti kaj več o svojih notranjih ranah in zlasti kako rad bi jih pozdravil. P. Marijan Šef je tri večere govoril o razločevanju duhov, zgodovini osebnih notranjih ran in njihovem zdravljenju, četrto srečanje pa je potekalo v cerkvi, kjer je bila na vrsti molitev za ozdravljanje notranjih ran združena z mašo za vse nesrečno umrle iz naših rodbin in znance.

Razločevanje duhov je ena temeljnih vaj za življenje, ki so nam nujno potrebne, da postajamo boljši ljudje. Dokler ne znamo razločevati naših misli, ne moremo duhovno zaživeti.

Vsi ljudje si po naravi želimo srečo. Kot sama beseda pove, pomeni sreča — srečanje dveh oseb. Sreča nam torej prihaja le od ljudi, nikakor ne od stvari ali živali. Vprašati bi se morali ne kaj, ampak kdo me lahko osreči.

Kako priti do sreče in osrečujočih odnosov? Misli so tiste, ki nas vodijo v življenje. Porajajo se v nas, rodijo vzgibe, ti pa navdihe, ki naravnavaajo naše korake v dobro ali slabo.

Odkod prihajajo naše misli? Ene prihajajo iz naše notranjosti, druge od

dobrega duha, tretje pa od hudega duha.

In kam nas vodijo? Misli, ki prihajajo od dobrega duha, razpoznamo po tem, da nam nosijo duhovno tolažbo. Napolnjujejo nas z veseljem, mirom, močjo in pogumom. Zagotavljajo nam rast v veri, upanju in ljubezni, prinašajo nam gorečnost. Vse to nas dviga. Misli hudega duha nam prinašajo duhovno potrtost. Ob njih nas navdajajo žalost,

zmeda, vznemirjenost, občutek ločenosti in otemnelost. Slabijo nam dušo, jemljejo mir, nas raztresajo. Zlahka zapademo v samoljubje, samovoljo in koristoljubje, ki tiho ždijo znotraj vseh nas. Vse to nas tlači.

Razločevanje duhov je mogoče tudi po počutju, ki se porodi, ko izberemo slabo ali dobro. Ko človek izbira slabo, se dobri duh oglasi tako, da človeka grize vest. Nasprotno ga slabi duh nagovarja, naj v tej smeri nadaljuje, in mu v najlepši luči prikazuje lažno srečo. Ko človek izbira resnično dobro, mu dobri duh vliva pogum, da v tem vztraja, slabi duh pa mu predoči vse neprijetne strani, ki spremljajo dobro odločitev.

Pri vaji razločevanja duhov nam pomagajo molitev, pokora, ljubezen in darovi. Molitev mora biti vedno osebna. Kot se s prijatelji pogovarjamo o konkretnih stvareh, tako naj bo naš pogovor z Bogom o tem, kar zadeva naše bitje v tistem trenutku. Dobra molitev je tista, ki nas spreminja in nas dobro razpoloži. Molitev ustnic in ponavljanje obrazcev ne prinaša nič nikomur. Najboljša je molitev ob Svetem pismu. Ob njegovih odlomkih se lahko sprašujemo, koliko se evangelijske besede uresničujejo v nas in lahko prosimo, da bi to dosegali. Taka molitev je vsak dan drugačna in ni prav nič dolgočasna. Pomeni neprestano rast ob Bogu, kar nam tudi pomaga, da smo duhovni spremljevalci drug drugega.

Vprašujete ODGOVARJAMO

1. Znana katoliška poslanka Hilda Chiche Duhalde očita Cerkvi, v zvezi s polemično kandidatkinjo za Vrhovno sodišče, Argibay, ki se je sama izjavila za ateistko, da se Cerkev neupravičeno vmešava v državne zadeve. Je ta njen očitek upravičen?

Ne, nikakor ni upravičen. Tega verjetno ni pripisovati slabemu namenu poslanke in vedno je treba dobro misliti o vsakem človeku, dokler se ne dokaže nasprotno — ampak nevednost poslanstva Cerkve in iz njega potekajočih dolžnosti in pravic. Mnogi slabo poučeni katoličani, še bolj pa seveda nekatoličani, bi radi Cerkev omejili na opravljanje bogoslužja, podeljevanje zakramentov in kvečjemu še na karitativno dejavnost. V javne, posebej še politične, socialne in gospodarske zadeve naj bi se ne vtikala, ker da to ni njeno poslanstvo. To so področja, ki so izven njenega poslanstva.

Takšno gledanje ni novo. V vseh časih se je Cerkev morala boriti za pravico, da je govorila tudi o zgoraj omenjenih rečeh. V srednjem veku, ko je bila npr. vsa Evropa globoko krščanska, je bila ta njena pristojnost samo po sebi umevna in ji zato nihče ni osporaval. Kolikor bolj pa se je svet začel razkristjanjevati — in danes je ta proces razkristjanjevanja vedno hitrejši in splošnejši — se pa Cerkvi odmerja vedno manj možnosti posegati na izvenbogoslužna področja. Da ne govorimo o deželah, kjer se mora Cerkev boriti še

za najosnovnejše pravice obstoja in izvrševanja svojega od Kristusa ji zaupanega poslanstva.

Drugi vatikanski koncil je o pravici Cerkve posegati na vsa tista področja človeških danosti, kjer gre za zveličanje ljudi in za osnovne človeške pravice, znova jasno izpovedal nauk Cerkve. Isti nauk je zapisan tudi v cerkvenem zakonu, ki določa naslednje: „Vedno in povsod pristojna Cerkvi pravica, da razglašala moralna načela, vključno na področju družbenega reda, kakor tudi da daje svojo sodbo o katerikoli človeških zadev v tisti meri, v kateri to zahtevajo temeljne pravice človeške osebe ali pa zveličanje duš“ (k. 747,2). Tak je nauk Cerkve, tak je bil in tak bo ostal. In ker so v večini človeških danosti vpletena vprašanja o njihovi moralni vrednosti — namreč ali so v skladu z naravnim in božjim pravilom ali ne, to se pravi, ali so moralno dobra ali slaba — je jasno, da je komaj kakšna človeška stvarnost, o kateri bi Cerkev ne smela in celo morala povedati svojo besedo. Cerkev bi ne izpolnjevala svojega poslanstva, ko bi tega ne delala. Dejansko to tudi dela in sicer od papeža navzdol preko škofovskih konferenc raznih dežel do posamičnih škofov ter duhovnikov. Tudi laiki so se prav tako, kakor hierarhija in duhovniki, dolžni po svojih močeh in sposobnostih izrehati o vseh vprašanjih, kjer gre za uveljavljanje pravih moralnih načel. Ta pravica jim gre ne le kot vernikom, ampak seveda tudi kot državljanom.

Razumljivo pa je, da to poseganje Cerkve na omenjena področja ni vsem pogodu. Posebej še tistim ne, ki bi hoteli iz javnega življenja izriniti vsak ozir na moralo. Teh je, na žalost, vedno več. A Cerkev se svojemu poslanstvu ne sme in ne more odpovedati. Njen glas je kot glas prerokov, ki so morali božjemu ljudstvu govoriti, kaj je prav in kaj

ne, tudi če so bili zato preganjani in umorjeni. Tako se godi danes tudi Cerkvi: smešijo in preganjajo jo, hočejo za vsako ceno utihniti njen glas. A tudi zanjo velja, kar so apostoli rekli pred judovskim zborom: „Ne bomo molčali, kajti Boga je treba bolj poslušati kot ljudi.“

2. Mnogi katoličani — na žalost tudi nekateri slovenski — kupujejo in berejo levičarsko usmerjeni in najbolj razširjeni argentinski dnevnik Clarín. Ta dnevnik zelo redko poroča o verskih dogodkih ali pa prav na kratko (npr. o vsakoletnih množičnih romanjih v Luján in podobnih prireditvah), se pa veliko bolj razpisuje o kakšni za Cerkev neprijetni zadevi (npr. občasno o P. Grassi-ju). Istočasno pa prinaša, mislim da prav vsak dan, veliko število nemoralnih oglasov, v katerih se brez vsakega sramu oglašajo seksualne ponudbe pocestnic. Kje je krščanska zavest, posebej še, ko imamo možnost do solidnih dnevnikov?

Temu se je res čuditi. Vendar bi tudi tukaj pripomnil v dobro bralcev Clarína, da se ti največkrat verjetno ne zavedajo, kakšen dnevnik je to in zato gotovo tudi ne, da kupovanje in branje tega dnevnika ni čisto v skladu z našim katoliškim prepričanjem. Clarín gotovo ni naklonjen naši veri, ne Cerkvi in ničemu, kar je katoliškega. Čeprav ni ravno očitno sovražen. Rad poroča o za-

Pokora ima smisel, če prek nje raste v meni hvaležnost do tega, kar me obdaja, in če me povezuje z drugim. Z ljubeznijo imamo ljudje težave, ker ne uspemo vedno dobro ločevati med vsemi oblikami tiste, ki so odraz resnične ljubezni. Ni namreč vse ljubezen, kar se prodaja pod tem imenom. Resnična ljubezen je tista, ki dela iz nas boljše ljudi. Darovi in karizme imajo tudi dragocen namen, vendar le, če z njimi služimo drugim.

Razločevati duhove je kot z vohom razpoznati rožo ali mrhovino.

S Kristusovim obrazom

Pod tem naslovom je objavila revija 'Cristo hoy' pogovor s filmskim igralcem Jimom Caviezelom, ki mu je Mel Gibson v svojem velikem filmu 'Pasion' zaupal vlogo Jezusa iz Nazareta. Film, ki bo predvajan v Argentini v letošnjem velikonočnem času, je v celoti posvečen Jezusovemu trpljenju. Z razliko od drugih podobnih filmov, ki smo jih lahko videli v preteklosti, v tem - kot pravijo - ni izgovorjena nobena beseda, ki ne bi bila vzeta iz evangelijev. Igralci ne govorijo angleško, marveč v evangelijskem aramejskem in latinskem jeziku, da je prikaz na ta način čim bolj zvest resničnemu dogajanju. Naslednji pogovor je bil prvotno objavljen novembra meseca lanskega leta v ameriški katoliški reviji 'Our Sunday Visitor.' V njem pove igralec, kako se je z dnem, ko se je pričel vživljati v svojo odgovorno vlogo, pričelo zanj najzahtevnejše osebno versko doživetje.

Kaj ti je bilo najbolj všeč pri igranju vloge Učitelja in Gospoda?

Po eni strani sem se čutil počaščenega, po drugi pa sem se spraševal: „Zakaj je bil izbran grešnik kot sem jaz?“. Od trenutka, ko sem bil izbran, sem skušal biti vedno hvaležen, da sem bil izbran za to nalogo. Dvomim pa, da bi ljudje mogli razumeti, da ni bilo trenutka, ko bi se v tej vlogi dobro počutil in da je bilo prijetno, ko sem naporno delo končal.

Kaj si občutil, ko si se moral, kot pravi sveti Pavel, poglobiti v Kristusovo mišljenje?

devah, ki Cerkvi niso v čast, medtem ko istočasno tudi rad molči o dobrem, ki ga Cerkev dela. To se je pokazalo, kot vi prav pravite, npr. ob zadevi P. Grassi-ja, o kateri se je na široko razpisoval in seveda ne ravno prijazno.

Imate prav, ko navajate tudi nemo-ralne oglase. Z njimi zasluži Clarín več milijonov pesov na leto. Že samo to dejstvo bi nas moralo pripeljati do sklepa, da Clarína ne kupujemo. Z rednim kupovanjem namreč podpiramo — resda vsak v zelo majhni meri, ker menda stane vsak dan 1,30 pesov — časopis, ki služi težak denar med drugim z nemo-ralno propagando enega najbolj umaza-nih in za človeka ponižujočih grehov. Gre torej pri tem za neko sodelovanje pri širjenju nemoralnosti in pohujševanja. Ko bi se vsi ali pa vsaj večina argentin-skih katoličanov tega zavedali, bi ta ča-

Takole sem molil: „Edini razlog, da delam to, je spreobrnjenje sveta. Ne pričakujem, da ljudje gledajo mene, naj vidijo le Jezusa, to je edino, kar prosim.“ Neprestano sem molil rožni venec, da bi me naša Gospa vodila k svojemu Sinu.

Nihče, pravim čisto resno, nihče še ni videl Pasiona kot je ta. To je resničen Pasion, ki ga bo gledalo vsaj dva tisoč milijonov ljudi. Nihče od nas ni sodeloval pri njem zaradi denarja, to je bilo storjeno iz ljubezni. Za to nisem dobil ničesar in Mel ni od tega vzel ničesar. Vsak je svoj čas daroval in je to storil iz ljubezni.

sopis ne mogel delati toliko moralne škode, kot jo brez dvoma dela in povrhu še s tolikim dobičkom! Marsikdo prav po tem časopisu izve, kje si lahko zadosti svojo grešno poželenje. Mar naj mi s svojim denarjem pri tem sodelujemo, čeprav v zelo majhni meri? Mislim, da odgovor ni težak.

Je pa možno, da ima kdo tehten razlog, da mora zaradi poslovne dolžnosti brati tudi ta časopis. V tem primeru je seveda opravičen, da ga bere. Če pa ne gre za tak ali podoben primer, pa res ne vem, kaj bi katoličana opravičevalo, da bi kupoval prav ta časopis, ko imamo na razpolago druge boljše dnevnike, ki so po eni strani veri in Cerkvi bolj naklonjeni, po drugi pa ne prinašajo, vsaj ne v toliki meri in tako očitno, nemo-ralne propagande.

L.K.

Ali si med filmanjem kaj dvo-mil?

Ne. To je bil film, ki sem ga moral narediti, pa četudi bi bil moj zadnji film. Ko sva se dobila z Mel Gibson-om, da sva govorila o filmu, ki si ga je ta zamislil, sem ga vprašal: „Ali bi rad, da prevzamem vlogo Jezusa, ka-jne?“ Odgovoril je: „Da.“

Naslednji dan pa me je poklical in me skušal pustiti zunaj tega projekta. Vprašal sem ga: „Mel, zakaj me skušaš ločiti od tega?“ Rekel mi je: „Ker utegne biti to konec tvoje igral-ske kariere. To je lahko konec najinih karier. Moreš razumeti, kaj ti skušam s tem dopovedati?“ Odgovoril sem mu: „Poglej, stvar je taka: vsak od nas je poklican, da nosi svoj križ. Če svojega križa ne nosiš, te bo njegova teža strla. Moj končni odgovor je: „Da.“ In tako se je zgodilo.

Ali res ni bilo prijetno igrati Je-zusa?

Jim Caviezel

Z A S T A V A EVROPSKE UNIJE

V lanski številki z dne 14. julija je milanski dnevnik *Corriere della Sera* v oddelku, posvečenem kulturi, objavil nadvse zanimiv članek, ki ga je napisal znani katoliški novinar Vittorio Messori. V času, ko Republika Slovenija vstopa v Evropsko unijo, je primerno, da izvemo za nekatere širše in globlje dimenzije združenja, ki niso dovolj znane in presegajo zgolj površinsko obravnavanje problematike. Članek objavljamo v prevodu.

IZ VENCA BREZMADEŽNE — DVANAJST ZVEZD EVROPE Zastava Unije je navdihnena v kroni Device Marije

Ali gre za eno izmed tistih ironičnih „zvižčaj zgodovine“, o katerih je govoril Hegel? Zadeva je resnično presenetljiva.

V četrtek, 10. julija 2003, je bil v Bruslju slovesno predložen dokončni osnutek evropske ustave. V tem osnutku ni omenjeno krščanstvo, kar je povzročilo znane polemike in ugovore Svetega sedeža. Vendar prav ta osnutek ustave pri določanju svojih simbolov svečano izjavlja, da je evropska zastava modra z dvanajstimi zvezdami, razporejenimi v krogu. To pa ima globlji pomen, saj izhajajo barva, simboli in njihova razporeditev v krogu naravnost iz marijanske pobožnosti in so določen znak počastitve Device Marije.

Zvezde so tiste iz dvanajstega poglavja Apokalipse: „Na nebu se je pokazalo

potem veliko znamenje: Žena, obdana s soncem, z luno pod njenimi nogami, na glavi pa krona iz dvanajstih zvezd.“ Ta skrivnostna žena ni za krščansko tradicijo nihče drug kot Jezusova mati. Tudi barve izhajajo iz tega češčenja: modrina neba in belina deviške čistosti. V izvirnem projektu so bile zvezde srebrne in so malo kasneje dobile zlato barvo. Skratka, četudi je to dejstvo zelo malo znano, zastava, ki danes plapolja na javnih poslopijih Unije (in krog zvezd, ki izstopa pred začetnico države na evidenčnih tablicah vseh evropskih avtomobilov), je zamisel slikarja, ki je za to dobil navdih v svoji goreči marijanski pobožnosti.

To je zgodba, o kateri krožijo razne verzije, a smo jo z zanesljivo točnostjo rekonstruirali že leta 1995 v raziskavi za

mesečnik „Famiglia cristiana, Jesus“. Zadeva se je začela leta 1949, ko je bil v Strasburgu ustanovljen prvi Svet Evrope, tedaj komaj kaj več kot simboličen organ brez dejanske politične moči, ki je imel nalogo, da določi „temelje zaželene kontinentalne povezave“. Leto kasneje je Svet, verjetno bolj z namenom, da opraviči svoj obstoj s kakršnokoli iniciativo, razpisal natečaj za zamisel o skupni zastavi, ki je bil odprt za vse evropske umetnike. Tega natečaja se je udeležil tudi Arsén Heitz, ki je bil tedaj še mlad in malo znan umetnik, za časa naše raziskave pa je bil še živ in umsko svež, čeprav je imel že nad devetdeset let. Kot mnogo katolikanov je Heitz nosil pod vratom t.i. čudodelno svetinjo, izdelano takoj po videnjih, ki jih je imela v Parizu leta 1830 sv. Katarina Labouré. Ta redovnica je povedala, da je od Marije dobila naročilo, naj dá izdelati in razširiti svetinjo, v kateri bo dvanajst zvezd iz Apokalipse z napisom: „*Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.*“ Ta pobožnost se je tako razširila po vsem svetu, da je čudodelna svetinja postala eden najbolj razširjenih znakov, ki štejejo na stotine milijonov. Pod vratom jo je

Če bi uprizorili vse v študiju in ne na gori, bi veliko manj trpel kot sem. Vendar, če ne bi pri tem trpel, ti ne bi videl takega igranja na križu. Moral sem izkusiti na križu občutek umiranja.

Mar si res občutil, kot da bi umiral?

Brez dvoma. Na križu sem zmrzaval. Nisem mogel kontrolirati svojih rok in sem se ves tresel.

Ko so me imeli na križu, so me mučile nepopisne bolečine v ramah. Med nošenjem križa sem si namreč izpahnil desno ramo. Zadela sta me tudi dva udarca z bičem in ko sem nosil križ, sem dobil še več udarcev, a križa nisem mogel izpustiti, ker je bil v resnici zelo težak. Ni bilo časa

za počitek.

Zadnji dan smo filmali Govor na gori. Takrat je vame udarila strela. Ljudje okrog mene so kričali in lasje so se mi žgali. Osebe pa, ki so gledale od daleč, so rekle, da niso videle strele, pač pa, da sem bil ves osvetljen.

Celotni proces tega filmanja se mi zdi kot resnično versko izkustvo. Predno smo pričeli snemati, sem rekel Melu, da morava biti v tem času vsak dan pri maši. „Predno grem na križ, predno pričnem snemati film, potrebujem prejeti Evharistijo.“ Spovedoval sem se dnevno. Nekdo mi je rekel, da so včasih najresnejši grehi, grehi opuščanja. „Ne ljubim dovolj,“ je bil moj stavek. Molili smo rožni venec. Pri snemanju sem nosil seboj vse relikvije, kar sem mogel, od svetega Frančiška in svete Marije Goretti, do

svetega Antona Padovanskega, svetega Pia Pietrelcina in Katarine Emmerich pa še dveh drobcev svetega Križa.

Do sem, igralec Jim Caviezel. Med tem je bil film že predvajan v ožjem krogu kritikov in predstavnikov raznih verstev. Mel Gibson ga je predstavil tudi papežu Janezu Pavlu II., a ga je moral od takrat na pritisk raznih judovskih združenj že skrajšati. Ko bo film predvajan v javnosti, bo v njem manjkala prizor, ko veliki duhovnik Kajfa zakliče znani stavek: „Njegova kri naj pride na nas in na naše otroke!“ Očitek, da bi na ta način film podžigal antisemitizem, je prepričal Mel Gibsona, da je bolje izpustiti en stavek, kakor postaviti celotni Pasion v luč verske nestrpnosti.

Priredil M. KREMŽAR

imela tudi sveta Bernardka Soubiruous, ko je 11. februarja 1858 doživela prvo prikazovanje Gospe, ki se ji je prikazala z oblačili prav v beli in modri barvi.

Arsene Heitz torej ni bil le eden izmed toliko katoličanov, ki so nosili svetinjo iz prikazovanja, temveč je gojil še posebno pobožnost do Brezmadežne. Zato mu je torej prišlo na misel, da izde la projekt po vzorcu na svetinji, na kateri so zvezde, razporejene v krogu na temno modrem ozadju. Na njegovo veliko začudenje je osnutek dosegel prvo mesto. Komisijo, ki je o tem presojala, je vodil Paul M. G. Lévy, Belgijec judovske vere, ki je bil odgovoren za tisk pri Svetu. Izvora simbola ni poznal, a je bil verjetno ugodno razpoložen zaradi uporabljenih barv. Modra in bela barva (povedano je že bilo, da zvezde na začetnem osnutku niso bile rumene, temveč bele) sta bili namreč barvi na zastavi pravkar rojene izraelske države. Ta zastava je prvič plapolala leta 1891 v Bostonu na sedežu Izraelskega vzgojnega društva in je dobila motiv v črtastem šalu, kakršnega uporabljajo judje pri molitvah. Leta 1897 je bila na konferenci v Baslu sprejeta kot simbol Svetovne sionistične organizacije in je potem leta 1948 postala zastava Izraelske republike. Z vidika vere gre za srečno simbolično povezavo med krščanskimi in judovskimi temelji in skupnimi izhodišči. Žena iz Nazareta je namreč na poseben način sionska hči, ki povezuje Staro in Novo zavezo ter se na njenem telesu izpolni mesijanska obljuba. Tudi število zvezd kaže na posebno povezavo

med obema verama. Dvanajst je Jakobovih sinov in izraelskih rodov, dvanajst je pa tudi Jezusovih apostolov. Stojimo torej pred judovstvom in krščanstvom, ki sta skupno ustvarila združen kontinent pod eno samo zastavo.

Dejstvo je, da je bila nekaj let kasneje po končanem procesu za natečaj leta 1955 Heitzova zamisel uradno sprejeta kot zastava nove Evrope. Med drugim je umetnik kot potrditev bibličnega in po-

božnostnega navdihla simbolu uspel tudi s tezo, ki jo je potem sprejel Svet Evrope. Pojavile so se namreč kritike v zvezi s številom članic, ki jih je bilo tedaj le šest. Zakaj torej dvanajst zvezd? Ali ne bi morala nova zastava posnemati znane Old Glory, zastave Združenih držav Amerike, na kateri pripada vsaki federirani državi po ena zvezda? Arsenu Heitzu je uspelo prepričati odgovorne pri Svetu. Ne da bi razkril religiozni izvor svoje zamisli, s čimer bi povzročil nasprotovanja, je utemeljeval, da je bilo število dvanajst za antično modrost „simbol polnosti“ in da bi ne smelo biti spremenjeno, četudi bi bilo število članic kdaj večje. Tako se je takrat dogajalo in tako je zdaj dokončno določeno v novi ustavi. Število zvezd, o katerih govori Apokalipsa, sestavlja krono na glavi Žene obdane s soncem in ne bo nikoli spremenjeno.

Za konec omenimo okoliščino, ki lahko daje vsakemu verniku povod za razmislek. Svečana seja leta 1955, na kateri je bila sprejeta zastava, je bila tistega dne, ki so ga izbrali politični voditelji držav članic. Ta dan pa je bil 8. december, torej dan, ko Cerkev praznuje Marijino brezmadežno spočetje. To pa je verska resnica, izražena na svetinji, ki je bila navdih za zastavo. Za mnoge je to le slučaj. Za druge je pa lahko nevsiljiv, a jasen znak neke druge stvarnosti, zaradi katere je bila Marija po vsem kontinentu češčena vsaj tisoč let kot kraljica Evrope, do rane, ki jo je povzročila reformacija.

Prevedel Andrej Fink

KRATKE NOVICE

PODBREZJE — Župnik Janez Ri har in Kulturno društvo Tabor Podbrez je, ki ga vodi Stane Mihelič, sta priredila 21. novembra 2003 kulturni večer, ki je bil posvečen izseljenskem pisatelju Karlu Mauserju, ki je po vojski živel in umrl v Clevelandu. (*Ave Maria*)

BRUSELJ — Slovenija bo svojih sedem poslancev v Evropski parlament volila v nedeljo, 13. junija 2004, kandidati za položaje pa bodo znani najkasneje 30 dni pred volitvami. V obdobju od 10. do 14. junija bodo volitve potekale v vseh 25 državah članicah razširjene Evropske unije. (*Ave Maria*)

GORICA — Slovensko pastoralno središče pri cerkvi sv. Ivana v Gorici so

prevzeli jezuiti 1. novembra 2003. Novi voditelj verskega središča je goriški domačin p. Mirko Pelicon. (*Ave Maria*)

RIM — Papeška dominikanska univerza Angelicum je ustanovila katedro za ekumenske študije, prvo na papeških univerzah. Na njej bodo lahko predavali tudi nekatoliški teologi. (*Ave Maria*)

RAVNE NA KOROŠKEM — V sredo, 10. decembra 2003, so v nekaterih poštah nabiralnikih našli letake z napisi: „Slovenci za čistejšo Slovenijo!!! Nočemo in nismo za ‘srbske izbrisane’ (pripadnike in simpatizerje JLA iz leta 1991), kot tudi nismo za ‘islamski harem pri nas’ (džamijo v Ljubljani). Uprimo se Slovincem škodoželjnim politikom!!!!“ (*Ave Maria*)

LJUBLJANA — V komunistični revoluciji je padlo 30-krat več Slovencev kot nacistov in fašistov. (*Mladika*)

LOS ANGELES — Režiser filma Pasijon Mel Gibson je v pogovoru za ORF napade nanj in na njegov film ocenil kot „umazano gonjo“ proti njemu in posnetemu filmu. Sam ni računal na kaj takšnega, ima pa priložnost učiti se strpnosti, pa tudi odpuščanja. (*Družina*)

WASHINGTON — Ameriški predsednik George Bush je pozval ameriške kongresnike, naj izglasujejo ustavni amandma, ki bo prepovedoval poroke med istospolnimi partnerji, saj „poroke ni mogoče ločiti od njenih kulturnih, verskih in naravnih korenin, če bi to storili, bi oslabili njen dobri vpliv na družbo“. (*Družina*)

DOBROTNIK

Slovencev in Hrvatov, kandidat za blaženega

MARIJA PRIMC

V jeseni leta 2001 se je v Trstu začel škofijski del postopka za razglasitev Placida Corteseja za blaženega, na Cresu rojenega minoritskega patra, duhovnika v baziliki sv. Antona v Padovi.

Škofijski postopek v Trstu, kraju mučeniške smrti patra Placida, ki ga je vodila vicepostulatura padovanske minoritske province sv. Antona oziroma njen vicepostulator pater Tito Magnani, je bil končan 15. novembra lani na datum Placidove mučeniške smrti, ki jo je dopolnil v letu 1944. Po sklenitvi postopka na škofijski ravni za razglasitev p. Placida za blaženega bo nadaljeval postopek in izrekel končno razsodbo Sveti sedež. Glavno zaslugo za začetek postopka ima upokojeni goriški nadškof p. Antonio Vitale Bommarco, saj oba izhajata iz minoritskih vrst, oba sta rojena na Cresu in sta si tudi dopisovala.

Zakaj postopek beatifikacije patra Placida za blaženega in zakaj po toliko letih po njegovi smrti? Pater Placid, ki je bil rojen leta 1907 v mestu Cresu, s krstnim imenom Nikola, je s 13 leti stopil v malo semenišče in leta 1923 oblekel minoritski habit ter si v noviciatu, ki ga je preživel v samostanu sv. Antona Padovanskega v Padovi, izbral redovniško ime Placido. Študij teologije je končal v Rimu in 30. junija 1930 prejel mašniško posvečenje. Po posvečenju je začel z apostolatom v baziliki sv. Antona v Padovi in ga nadaljeval za nekaj let v Milanu. Od tam so ga predstojniki poklicali v Padovo ter mu zaupali uredniško mesto glasnika *Messaggero* di s. Antonio, odgovorno službo apostola tiska v takratnem proticerkvenem času. Poleg tega si je med drugo svetovno vojno prizadeval za karitativno pomoč brez meja, ki je vključevala reveže, internirance v koncentracijskih taboriščih, Jude in vojne begunce. V zavesti o skupnih bratovskih koreninah je bilo zlasti veliko Placidovo dobrodelno prizadevanje za slovenske in hrvaške internirance v italijanskem

koncentracijskem taborišču Chiesanuova pri Padovi. To je pomemben zgled povezovanja treh narodov: Slovencev, Hrvatov in Italijanov na območju, kjer ni bilo vedno vse rožnato. Telesno šibki, šepavi, neznatni in krhki Placido se je z nesebičnim zavzemanjem za reševanje preganjanih, ogroženih in trpečih bratov v mračnih dneh diktature in terorja vztrajno vzpenjal na križ. Zaradi njegovega dotedanjega delovanja sta ga 8. oktobra 1944 ugrabila dva esesovska agenta. Prepeljali so ga v Trst, kjer so ga v preiskovalnem zaporu na Trgu Oberdan dolgo mučili. V starosti 37 let je sredi novembra 1944 v bunkerju gestapovske ječe v Trstu podlegel strašnemu mučenju, ki ga je izvajalo nad njim nacistično trinoštvo, ker ni hotel izdati svojih sodelavcev. In zakaj postopek beatifikacije prav zdaj? Prav v času, ki ga živimo, v času velike hudobije potrebujemo ljudi, ki nam vlivajo upanje, in v tem času se vrača lik patra Placida kot bakla, ki razsvetljuje temo.

Velika zasluga za odkritje patra Placida in bujenje zanimanja javnosti za njegovo junaško in mučeniško dejanje gre Ivu Jevnikarju, novinarju na slovenskem programu italijanske televizije v Trstu, ki je v mladih letih prebiral Vauhnikovo knjigo in prispevek Vojka Arka (ki je živel in umrl v Barilochah, op. ured.) o patru Placidu. Od tedaj dalje prizadevno zbira dragocena pričevanja o tem redovniku, predvsem v slovenskem kulturnem krogu. Oba z nadškofom Bommarcom, s katerim se je Jevnikar povezal v svojih prizadevanjih pri zbiranju pričevanj in gradiva o Placidu, sta čutila žalostni pritisk pozabe, ki je zavladala nad junaškimi dejanji Corteseja. Ker se je vedno bolj redčilo število pričevalcev Cortesejeve žrtve, začeli pa so umirati tudi člani njegove

družine, je bilo potrebno pohiteti.

5. januarja letos so o mučencu za ljubezen, minoritu Placidu Corteseju, tržaškem kandidatu za blaženega ter velikem dobroniku Slovencev in Hrvatov, spregovorili na večeru, ki so ga skupaj pripravili Slovenski katoliški izobraženci v okviru Socialne akademije in Slovenska minoritska provinca. Večer, ki je potekal na Teološki fakulteti v Ljubljani, je vodil pobudnik srečanja tržaški javni delavec in novinar Ivo Jevnikar, kot priča o patru Placidu je nastopil Ivo Gregorc, ki je bil s patrom Placidom skupaj v zaporu. Sodelovali pa so tudi zastopniki minoritskega reda.

KRATKE NOVICE

PARIZ — Dvaindvajset uglednih evropskih osebnosti, med njimi nekdanji avstrijski kancler Franz Vranitzky, je Evropsko zvezo pisno pozvalo, naj v prihodnji evropski ustavi upošteva „krščansko dediščino“. (*Ave Maria*)

MOSKVA — V Rusiji je leta 2003 69% ljudi izjavilo, da so verni, kar pomeni 7% več kot leta 1997. Od vprašanih jih je 59% izjavilo, da so pravoslavni, 8% je muslimanov, 3% pripadajo raznim drugim veram, 30% pa jih je izjavilo, da ne verujejo (leta 1997 38%). (*Ave Maria*)

ZNOVA UMOR DUHOVNIKA

V zadnjih 16 letih so bili v ljubljanski nadškofiji umorjeni štirje duhovniki. Leta 1988 je bil v Šmarju-Sap umorjen župnik Marko Levstik, leta 1993 v Zapogah župnik Franc Rozman, leta 1997 na Kopanju župnik Viktor Pristov, letos 17. januarja pa upokojeni župnik Anton Gosar v Mekinjah pri Kamniku.

V soboto, 17. januarja, zvečer je mekinjski župnik Pavel Pibernik šel klicat Antona Gosarja za sveto mašo, pa so bila Gosarjeva vrata zaklenjena. Ko so vdrli v sobo, so našli štirikrat z nožem zabodena in mrtvega gospoda Gosarja.

Duhovnik Anton Gosar je bil Ljubljčan, sin vernega in uglednega politika in socialnega misleca ter pisatelja dr. Andreja Gosarja. Anton se je rodil 20. septembra 1925 na Mirju. Osnovno šolo je v letih 1932 do 1936 obiskoval na Grabnu v Ljubljani, srednješolsko izobrazbo je v letih 1936 do 1944 prejemal na klasični gimnaziji v Ljubljani, kjer je tudi maturiral. Leta 1945 se je pred komunistično oblastjo umaknil v tujino. Odzval se je Božjemu klicu in v letih 1945 do 1952 na več krajih študiral bogoslovje. Začel je v začasnem slovenskem bogoslovju v benediktinskem samostanu Praglia pri Padovi, nadaljeval v Brixnu, nato v Španiji, dokončal pa po preselitvi v Argentino v Adroguéju. V duhovnika je bil posvečen 13. januarja 1952 v kraju Ramos Mejía. Kakor je študiral v več krajih, je v Argentini tudi

služboval: kot kaplan je v letih od 1952 do 1957 v Pergaminu, od 1957 do 1959 v Rojasu, od 1959 do 1961 v Colónu, nato spet od 1962 do 1964 v San Pedru. Leta 1964 je bil nekaj časa tudi upravitelj župnije Arribeños. Od leta 1964 do 1971 je bil župnik v Las Carabelasu.

Leta 1971 ga je ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik povabil v domovino. Vrnil se je in postal kaplan v župniji Ljubljana-Polje, nato pa župnik v Cerkljah na Gorenjskem, kjer je ostal 15 let. Po 15 letih je bil imenovan za župnika v Mekinjah. Leta 2000 je bil zaradi slabotnega zdravja upokojen, ostal pa je v tej župniji do smrti. Župnijo Mekinje je prevzel Pavel Pibernik.

Župnika Antona Gosarja je umoril isti nasilnež, ki ga je že 9. aprila 1998 pobil skoraj do smrti. Gosar je bil namreč zelo radodaren, ta morilec pa je večkrat prosjačil in zahteval večje vsote denarja. Zdi se, da je letos 17. januarja le zahteval preveč. Gosar mu ni mogel ustreči, zato ga je ubil.

Župnijo Mekinje je ta umor silno pretresel. Od umorjenega župnika so se poslovili na dan pred pogrebom. Pogreb je bil 20. januarja na Žalah v Ljubljani. Slovo je bilo v cerkvi Vseh svetih. Pogrebno mašo in obred je vodil ljubljanski nadškof dr. Franc Rode. Somaševalo je veliko duhovnikov. Ljudje so napolnili cerkev. Nadškof in mekinjski župnik Pavel Pibernik sta v poslovnih govorih prikazala življenje in delo pokojnega duhovnika. V imenu vernikov so se poslovili še drugi govorniki.

Župnik Anton Gosar je bil tihega in resnega značaja. Rad je obiskoval svoje vernike. Ni dosti govoril, rad pa se je pogovarjal z Bogom. Veliko je molil, zlasti za svoje vernike. Zbiral jih je tudi v molitvenih skupinah in jih uvajal v molitev. Bil je zelo radodaren do ljudi, ki so potrebovali pomoč. Za sebe ni bil nikdar zahteven. Po upokojitvi je želel ostati v Mekinjah, rad je še pomagal v dušnem pastirstvu. Kot župnik in kot upokojenec je vsak dan pri sveti maši tudi pridigal. Na to se je dobro pripravljalo.

Anton Gosar je imel tudi velik dar za umetnost, predvsem za slikarstvo. Nekaj let pred njegovo smrtjo je Družina izdala knjigo, ki dokazuje njegovo veliko nadarjenost.

Zdaj je postal žrtev nasilja. Naj mu Bog podeli veliko nagrado za vzorno duhovniško življenje in za zvesto služenje Boga in ljudem.

Iz Sporočil slovenskih škofij

KRATKE NOVICE

MOSKVA — Vojaški predstavnik pri agenciji Interfax je povedal, da je kakšnih 30% ruskih vojakov praktičnih vernikov, velika večina pravoslavnih. V ruskih vojašnicah jim je ta čas na voljo za molitev in udeležbo pri obredih 37 pravoslavniških cerkva in kapel. (Ave Maria)

LJUBLJANA — Slovenski predsednik Anton Rop v novoletni poslanici 30. decembra 2003 ni nagovoril Slovenk in Slovencev, temveč državljane Slovenije in ostale, ki živijo v Sloveniji. Po mnenju poslancev Slovenske demokratske stranke je nedopustno, da predsednik na tak način negira Slovenke in Slovence v novoletni poslanici. (Ave Maria)

BOGOTA — Kolumbijski škofje so novembra 2003 objavili podatek, da je bilo v tej državi v zadnjih dveh letih umorjenih 20 duhovnikov. (Ave Maria)

HAAG — Odkar je 12 držav članic Evropske unije 1. januarja 2002 uvedlo evro kot uradno plačilno sredstvo, so odkrili 20 tiskarn za ponarejanje nove evropske valute. Ob tem so aretirali okrog 1700 oseb, osumljenih ponarejanja. Največ ponarejenih bankovcev, posebej bankovcev „boljše kakovosti“, je prišlo iz Vzhodne Evrope, preiskovalci pa niso hoteli povedati, iz katerih držav. (Ave Maria)

BERLIN — Po ocenah sklada ZN za pomoč otrokom (Unicef) zaradi zlorab in zanemarjanja samo v razvitih državah letno umre 3.500 otrok. V državah članicah Organizacije za sodelovanje in razvoj pa je bilo v zadnjih petih letih žrtev nasilja 17.300 otrok, mlajših od 5 let. Največ otrok zaradi zlorabe umre na Portugalskem, v Mehiki in ZDA, najmanj pa v Španiji, Grčiji, Italiji in na Irskem. Glavni vzrok nasilja nad otroci so revščina, alkoholizem, droge in nasilje v družbi. (Ave Maria)

BEJRUT — V Bejrutu so marca 2003 objavili prevod Svetega pisma Nove zaveze v arabščini, ki je plod večletnega dela štirih strokovnjakov. Prevod se imenuje vzporedni, ker je vsak odlomek napisan najprej v grščini in nato v arabščini. Knjiga je namenjena strokovnjakom, lahko pa bo služila tudi v ekumenskem dialogu z muslimani. (Ave Maria)

PRELAT DR. ALOJZIJ STARC — ob desetletnici smrti

Pred razcepom ceste, ki nas vodi na desno proti Sodražici in na levo proti Ribnici, leži prijazna vas Žlebič, kjer se je 19. junija leta 1926 rodil poznejši duhovnik, prelat in delegat dušnega pastirstva za Argentino dr. Alojzij Starc.

V rani mladosti mu je umrla „mamica“, kakor je svojo mater še v zrelih letih imenoval, kot se je še mogel spomniti iz otroških let. Zelo rad ga je imel njegov oče, saj so vsa pisma, ki mu jih je pošiljal še v Argentino, naslovljena na „mojega ljubega sina Lojza“.

Iz domače vasi je bil Lojze poslan študirat na gimnazijo v Škofje zavode v Šentvid nad Ljubljano, iz katerih je bil skupaj z vsemi študenti zavoda leta 1941 izgnan od Nemcev. V roku ene ure so morali vsi študentje in profesorji — duhovniki oditi iz zavoda. Najbolj pa je bolelo izgnane to, da so z nemškimi gestapovci sodelovali študentje zavoda, ki so si nadeli na rokave hitlerjanske ščitnike s kljukastim križem in izganjali svoje sošolce in profesorje. Sošolci so bili iz Kočevskega in nemškega rodu. Dijaku Lojzu je to ostalo v spominu vse življenje in ga tudi to utrjevalo v slovenski zavednosti.

Od septembra 1941 naprej je škofov zavod imel prostore v nedograjenem Baragovem semenišču v Ljubljani za Bežigradom, katerega so komunisti leta 1945 podržavili in je še do danes v nezakoniti lasti slovenske „pravne“ države. Lojze Starc je bil gojenec tega zavoda do svojega odhoda k domobrancem, ko je dopolnil 17 let. Pri domobrancih je bil na Vrhniki, ob umiku pa je bil z drugimi na vetrinskem polju, od koder pa je odšel, ko so začeli domobranci vračati komunističnim partizanom. Prebil se je čez mejo in prišel v taborišče v Italiji, kjer je nadaljeval gimnazijski študij na slovenski gimnaziji v begunskem taborišču v Servigliano v srednji Italiji. Ko se je taborišče preselilo v obmorsko mesto Senigallia, oddaljeno 20 km od pristanišča Ancone, se je preselila tudi gimnazija, na kateri je Lojze maturiral.

Iz italijanskih taborišč se je začelo izseljevanje v Argentino. Lojze je emigriral z drugimi sošolci in se z maturitetnim spričevalom, ki ga je prizna-

la zavezniška vojaška oblast, vpisal na Slovensko bogoslovno fakulteto. Ta se je nahajala v mestu San Luis v Argentini, zato se je Lojze podal tja. Bogoslovje je vodil univerzitetni profesor dr. Alojzij Odar, ki je bil tudi vse življenje zgled bogoslovcu in pozneje duhovniku Starcu. Bogoslovje se je pozneje preselilo v Adrogué, ki je v bližnji okolici Buenos Airesa. Spadalo je pod škofijo v La Plati, zato je tudi Lojze Starc skupaj z drugimi bogoslovci bil tam posvečen 29. novembra 1953 pri svojih 27 letih. Novo mašo so mu v Buenos Airesu pripravili 13. decembra 1953 ribniški rojaki, saj ni imel v vsem svojem begunskem življenju nobenih sorodnikov zunaj domovine.

Duhovniško delo je začel takoj med slovenskimi rojaki, obenem pa je nadaljeval s študijem za doktorat, katerega je dosegel na begunski Teološki fakulteti pred izpraševalnoasedbo slovenskih univerzitetnih profesorjev.

Po dosegu doktorata se je popolnoma posvetil dušnopastirskemu delu med rojaki pod vodstvom delegata msgr. Antona Oreharja, katerega zvesti sodelavec je ostal do monsinjorjeve smrti. Visoko ga je cenil kot svojega nadrejenega, gojil pa je do njega zavestno spoštljivost in predanost, ki sta z leti samo rastle in skupnemu duhovniškemu delu večali blagoslov.

Po smrti msgr. A. Oreharja

7.3.1986 ga je nasledil kot delegat in je to breme z vso odgovornostjo in skrbnostjo nosil do svoje prezgodnje smrti 27.4.1994. Z vso dušo je živel za svoj apostolski poklic in spolnjeval dolžnosti, ki so mu jih narekovale duhovne potrebe naše skupnosti. Do sebe je bil zahteven in si je letno vzel le teden ali deset dni počitnic.

Njegovo globoko prepričanje, da je treba reševati duše za posmrtno življenje pri Bogu, se je skozi vsa leta izkazovalo v rednem obiskovanju bolnikov in v nenehni pripravljenosti, da pohiti k umirajočim in jih pripravi na spravo z Bogom. Svoje počitnice v cordobskih gorah je izrabil, da je obiskoval po Cordobi raztresene starejše rojake in jim nudil zakrament sprave. Doživel je izredno pomoč božjega usmiljenja pri umirajočih in prav čudežne primere, ko je bilo videti, kakor da je smrt čakala na njegov prihod. To ga je še podžigalo k gorečnosti in skrbi za umirajoče.

Večkrat se je šalil, da bo njegov najmočnejši zagovor pred božjim sodnikom, da je imel junaško potrpljenje z mladimi. Pri delu za mlade je bil resnično velikodušen in požrtvovalen. Videval je, kako je mladina izpostavljena nevarnostim, da izgubi vero, zato je njej posvečal največ časa in skrbi. Vabil je k organiziranemu delu, ker je uvidel, da le v povezavi lahko rešujejo drug drugega. Nobena seja ali sestanek z mladimi ni bil odveč, vedno je imel za dolžnost, da se jih udeleži. Vztrajal je z mladinskimi mašami kljub velikim težavam in oviram. Ker je imel veliko stika z mladimi, poznal njihove težave, poznal pomanjkanje časa zaradi poklicnega dela ali študija, kar je vsak doživel „na koži“, kaj se da doseči in česa ne, se je pogosto nasmehnil ob velikopoteznih predlogih in načrtih ob trenutnem navdušenju in prazničnih razpoloženjih. Predobro je poznal izseljenko stvarnost, pa tudi po svoji naravi je bil prej stvaren kot zanešenjaški.

Kljub vsem neugodnostim pa ni nehal s spodbujanjem in ni omahnil v brezup. Poleg stvarnosti je poznal ideale in zmogljivosti. Ko je ob svojem obisku aprila 1987 škof Jenko izrazil, da bo naša skupnost še živa le še 20 let, mu je dr. Starc zagotovil, da vsaj še 50 in več. Nikdar ni imel občutka, da dela za kratko dobo.

Pred očmi je imel vedno vso slovensko skupnost, celoto, ne samo krajevne potrebe. Več let je bil urednik

Rože na grob dr. Alojziju Starcu

G. Lojze Sedej iz Ramos Mejije je bil po smrti mons. Oreharja tudi dr. Starčev ožji sodelavec v zvezi s Slovensko hišo, z Oznanilom in Duhovnim življenjem. Povedal je nekaj anekdot, ki sem jih podpisani zapisal in jih tu objavljam:

„Nekoč sva bila skupaj na počitnicah v Domu dr. Hanželiča v Cordobi. Hodila sva na sprehode, enkrat proti mestu Capilla del Monte, drugič v nasprotno smer proti San Estebanu, za spremembo sva šla kdaj tudi proti potočku, in tako naprej. Najin sprehod v San Esteban je vedno končal v poznanem baru, kjer sva posedela in se malo odžejala.

Tako sva nekega dne videla lastnika bara v družbi dveh znancev pri drugi mizi nedaleč stran od naju. Gostilničar je bil bled in ni bilo težko uganiti, da je bil rekonvalescent po delni kapi. Komaj sta znanca odšla in je ostal sam, je dr. Starc stopil k bolniku in pričel z njim pogovor. Ko se je čez nekaj časa vrnil k meni, mi je dobre volje in ne preveč na glas rekel: 'Sem ga že dobil...', kar je pomenilo, da je mož sprejel povabilo za spoved in da sta jo že opravila.

Pogledal sem na uro in videl, da bova zamudila kosilo v Hanželičevem domu, če greva tudi nazaj peš. Predlagal sem dr. Starcu, da se postaviva ob

cesto in skušava iti 'na palec'. In tako sva naredila. Prvi avtomobilist, kateremu sem dvignil palec, je ustavil in me povabil v avto. Rekel sem mu, da v senci stoji še eden... 'Naj prisede!' je bil šofer prijazen in pokazal še večjo naklonjenost, ko je videl, da je duhovnik. Ko smo vozili proti Capilli del Monte in se bližali cesti, ki pelje proti počitniškemu domu, sva mu rekla, naj na tistem križišču ustavi, da greva dol. Pripeljal je do tistega kraja in naju vprašal: „Kam sta namenjena?“ Ko sva mu povedala, je brez besede zavil na levo in peljal do vhoda v počitniški dom, kjer je zvonec ravno naznanjal kosilo.“

„Naslednjemu primeru nisem bil priča, o njem mi pripovedoval dr. Starc sam. Nekoč se je slučajno srečal v Buenos Airesu na cesti s staronaseljencem in ga ogovoril: 'Kaj pa delate na tem koncu?' Staronaseljenec mu je odgovoril: 'V lekarno sem šel kupit zdravila.' Dr. Starca je zanimalo, kakšna zdravila je kupil. Lahko je videl, da so za srce, zato sta govorila o zdravju in tudi drugih stvareh. V pogovoru je prišel trenutek, ko se mu je ponudil za spovednika in je rojak ponudbo sprejel. Spoved sta

opravila kar na pločniku, kjer sta se srečala. Dr. Starc je zvedel kasneje, da je štirinajst dni po tistem spovedani rojak umrl.“

„Vem za primer bolnega staronaseljence na Chacariti. Najprej se je namenil k njemu g. Janez Hladnik. Ko je prišel do staronaseljenčeve hiše, so domači pogledali, kdo zvoni, in takoj zaprli vrata, ko so zagledali g. Hladnika.

Za njim je poskusil srečo g. Orehar in doživel isto: niso mu odprli vrat. Končno se je odpravil tja še dr. Starc. Ko je pozvonil, ni bilo odziva, kot da ni nobenega doma. Zato se je obrnil na soseda na drugi strani ceste, ki je bil mesar. Povedal mu je, da bi rad obiskal človeka, ki živi v hiši nasproti njegovega lokala, češ da so šli najbrž vsi od doma. Mesar se je začudil in se je hotel sam prepričati. Šel je čez cesto in pozvonil. Malo sta čakala, a zaman. Tudi mesarju niso odprli, ker so ga videli v družbi duhovnika.“

„Za Argentinec je bil dr. Starc „padre Luis“. Nekoč je zboleel primorski rojak iz našega naselja, ki sem ga dobro poznal in se je večkrat oglasil pri nas. Po postavi orjak, po srcu zlata duša, toda že od mladih let in od doma — po zaslugi italijanskih fašistov — gluha za verske zadeve in poln predsodkov do duhovnikov. Ko je bil nekoč interniran v bolnišnici, ga je šel obiskat g. Starc, kot druge bolne rojake, kadar je zvedel zanje. Toda — tudi pri njem je gladko „odletel“, čeprav je rojak nekaj let kasneje spravljen z Bogom umrl.

Pri tem bolniku se je dr. Starc prvič srečal z nekim Dalmatincem. Ko že ni uspel pridobiti bolnika, se je spustil v pogovor s tem Dalmatincem. Z njim pa je imel več sreče, saj se mu je Dalmatinec ob prvem srečanju spovedal in mu bil za to tudi hvaležen. Kasneje sem ga nekoč srečal na cesti, pa me je vprašal, če poznam 'padre Luisa'. Ko sem mu pritrdil, je s poudarkom dejal: 'Muy buen muchacho!'

„Ena od naših sosed, po

Duhovnega življenja in Oznanila, pobudil je tudi zadnji Katoliški shod v Argentini, s katerim je hotel zbrati izseljenske katoličane za nove naloge in časovne potrebe, skrbel je, da so vsako leto pripravili duhovne vaje za mlade in starejše; spremljal je vse prireditve in vse organizacije, katere je imel za veliko pomoč pri apostolskem delu.

27. aprila 1994 se je njegovo srce nepričakovano umirilo za vedno in upamo, da ga je k sebi sprejelo Srce Jezusovo, katerega je častil že od dijaških let s pobožnostjo prvih petkov. Srce duhovnika dr. Starca je utripalo Bogu v čast in dušam izseljenske skupnosti v Argentini v rešenje. Naj njegovo zgledno življenje še po smrti privablja duše za dobro življenje.

M.Š.

Dr. Starc l. 1992 z biseromašnikom Borisom Komanom v Radovljici

rodu Poljakinja, je zbolela za rakom. Vprašal sem njeno hčerko, če bi mama hotela sprejeti duhovnika. Odgovorila mi je, da bi ga sprejela. Zmenil sem se z dr. Starcem, ki je po dogovoru res prišel k nam, kot je bolnica želela. Takrat je ona še lahko hodila. Dr. Starc ji je podelil vse zakramente, ki jih v takšnih primerih Cerkev nudi bolnikom v dušno in telesno korist. Čez kakšen mesec je sosedja umrla. Domači so v fari zaman iskali duhovnika, da bi ob krsti opravil pogrebne molitve. Hčerka se je spomnila name, da sem se spet obrnil na g. Starca. Ko sem mu po telefonu povedal njihovo željo, mi je odgovoril: "Čez četrte ure naj bo avto pri meni!" Tako se je zgodilo in dr. Starc je opravil ob krsti argentinske sosedje sv. mašo in pogrebne molitve, kot so želeli njeni domači."

„Kadar je dr. Starc obiskal bolnika v bolnišnici, je vedno izrabil priložnost, da je pripravil še druge bolnike na prejem zakramentov, če so jih hoteli prejeti.“

Do tu g. Sedej.

Podpisani poznam podobna primera iz San Justa, kjer je dr. Starc obiskal dva težko bolna Argentinca in jima dal zakramente za umirajoče na prošnjo njihovih slovenskih sosedov. Pri bolniku, za katerega so domači in sosedje malo upali na uspeh, je dr. Starc dokazal, da je bil naravnost domisel, kadar je hotel kaj doseči.

Gospa, ki je bila priča naslednjemu dogodku, mi je povedala:

„Nekoč smo v družbi dr. Starca — v njegovem avtu — obiskali bolno rojakinjo v nekem zavetišču. Maše, ki jo je opravil ob bolniški postelji naše prijateljice, so se udeležili še drugi bolniki in ostareli in prav tako prejeli sv. obhajilo vsi, ki so bili pripravljeni nanj.“

Domov grede smo nekje ob cesti zagledali nesrečo. Dr. Starc je ustavil avto in šel z vsem potrebnim k ponesrečencu, da bi mu kot duhovnik pomagal, če bi bilo še možno. Po opravljenih molitvah se je vrnil v avtomobil in pripomnil: "Še je bil živ."

Lahko bi povedal še kakšen primer, ki bi pričal o njegovi duhovniški vnemi. Veliko podobnih zgodbic kroži brez dvoma tudi med drugimi rojaki, ki so bili v življenju skozi desetletja povezani z njim.

Dr. Alojzij Starc v San Justu

Prelat dr. Alojzij Starc je upravljal duhovniško službo dobrih 40 let. Prav toliko let je deloval v slovenskem dušnem pastirstvu pa tudi bil povezan s slovensko skupnostjo v San Justu. V začetku je velikokrat spovedoval za prve petke pri svetih urah in za praznike pri duhovnih obnovah.

Prvič je spovedoval pri duhovni obnovi za božič 1953.

Leta 1964 je prevzel verouk v Balantičevi šoli, ki ga je pred njim poučeval g. France Novak. Prevzel je tudi duhovno vodstvo pri mladinskih organizacijah.

25. maja 1969 je bila srebrna maša tedanjega dušnega pastirja Janka Mernika v San Justu. To slovesnost mu je organiziral dr. Starc, ki je tudi napro-

sil mons. Oreharja za slavnostnega govornika. G. Mernik je zaradi bolezni kmalu po srebrni maši odstopil, njegovo mesto dušnega pastirja pa je prevzel dr. Starc.

V dušnopastirsko delo se je vrgel z vso njemu lastno zavzetostjo in požrtvovalnostjo. Poleg maševanja, spovedovanja, obiskov bolnikov in učenja verouka je bil duša in gonilna sila vseh organizacij, ki so delovale in še delujejo v Našem domu. Ni bilo seje ali sestanka, da ne bi bil navzoč. Pred mladinskimi občnimi zbori je prosil fante in dekleta, da so prevzemali odgovorna mesta v organizacijah. Na njegovo prigovarjanje se je ustanovil mladinski pevski zbor pod vodstvom Andreja Selana. Po smrti mons. Oreharja je postal tudi asistent moške, ženske in dekleške veje Katoliške akcije tega okraja.

V San Justu je bil dušni pastir 19 let. Na sanhuško versko skupnost se je še posebno prisrčno navezal in tudi rojaki so ga vzljubili. Leta 1988 je predal mesto dušnega pastirja v kraju g. Toniju Bidovcu, ki je dve leti prej pel novo mašo.

Po desetih letih odhoda dr. Starca v večnost je spomin nanj še vedno živ.

Z dr. Starcem sva bila stara znanca še iz Škofovih zavodov v Ljubljani. Bil je za nekaj gimnazijskih razredov starejši od mene. Ko je bil malo pred smrtjo pri nas na obisku, je moja žena opazila, da se je zadržal dalj časa kot ponavadi. Ali je morda že slutil, da se poslavlja za dalj časa?

Stane Snoj

Karikatura, objavljena v Mladinski vezi leta 1986, ki se nanaša na dr. Starčeve „tri stvari“...

+ ODŠLA JE +

**Marica Klemenc,
roj. Poljšak**

Rojena je bila 15. avgusta 1920 na Cesti pri Sv. Križu. Ko je imela sedem mesecev, se je družina preselila v Ajdovščino, kjer je oče sprejel službo cerkovnika. Že od petega leta starosti je očetu pomagala v cerkvi. Te lepe slovenske kraje je po prvi svetovni vojni zasedla Italija, ki je pod fašizmom grobo kršila človečanske pravice naših Primorcev. Ukinjala jim je slovenske šole, prepovedala slovenski tisk, sploh vse društveno, kulturno življenje in ustanove ter se pri tem posluževala terorja.

Marica je bila prva od treh otrok v družini. Imela je še sestrice Ano, ki je s 13 meseci umrla, in brata Toneta. Ko je šestletna začela hoditi v osnovno šolo, je bila ta že italijanska in prav tako kasneje obrtna šola.

Ko je bila stara devet let, ji je zbolela mama. Zato je od tedaj poleg pomoči v cerkvi opravljala doma tudi gospodinjstva dela. Kasneje je šla delat v Trst, od koder se je leta 1943 za stalno vrnila domov. Med vojno in revolucijo je sodelovala s primorskimi domobranci pri propagandi. Zato je pred partizansko zasedbo primorskih krajev prve dni maja 1945 z očetom in materjo bežala od doma skozi Gorico, kjer so jih zajeli partizani. Očeta in Marico so aretirali in odvedli v zapor. Kaj je tam pretrpela prve tri mesece „po osvoboditvi“, je pisala „Ljubi mami in očetu“ leta 1947 iz taborišča, ko je že vedela, da se bo morala izseliti v tujino. Iz dolgega pisma povzemamo samo nekaj odstavkov:

„... Ko so me aretirali, se me je polastil nek čuden mir, ki sem ga ohranila vseskozi, tudi v najhujšem. Peljali so

nas v goriške zapore. Tako sem se znašla v ogromni stavbi za zamreženimi okni. Najprej sva bili v celici samo Majda in jaz. Čez čas so pripeljali neko Italijanko. Poznalo se ji je, da so jo pretepli in menda so zganjali nad njo tudi nesramnosti. To naju je najbolj zgrozilo. Trepetaje sva zvečer legli na umazane slamnače, ne da bi zatisnili oči. Proti polnoči so začeli voziti nove zapornice; da nas je bilo zjutraj v tistem prostoru že deset, a polnile so se tudi druge celice. Ležala sem med Majdo in Zoro iz Goriških Brd. Skupaj smo molile, trepetale in čakale najhujšega.

V petek, 4. maja (1945), sva šli z Majdo prvi na zaslišanje. V strahu sva sledili stražniku po neskončnih hodnikih in ga rotili, naj pove, če naju bodo mučili. Bala sem se še bolj, ko smo videle na nekem hodniku moža v krvi... Zasliševalec je bil surov, hotel je vedeti vse mogoče in me lovil v besedi, toda hudega še ni bilo. Naslednji dan sem bila ponovno zaslišana od neke Ročinke, ki je bila strupena in bolj grozeča kot možki. Na binkošti ponoči so odpeljali Stano — za vedno...

Iz goriškega zapore so se nam najbolj vtisnile v spomin tiste grozne noči, ko so zapornike odvažali v smrt. Že prvi ponedeljek smo bile priče temu odvažanju. Slišale smo,

kako so jih vlačili iz celic, jih pehali in pretepali: vpitje in jok moških nas je do mozga presunil. Divji krik komunističnih biričev in ropot kamionov mi je ostal v kosteh. Ob podobnem ropotu ali kriku se še danes stresem. Ropotanje s ključi, klicanje imen... V posteljah smo na pol ležale na pol sede in trepetaje čakale, če bomo slišale kako znano ime. Midve z Zoro sva imeli očeta, Majda pa bratranca. Tisti kriki, tisti obupni glasovi so bilo nekaj strašnega. Slišati je bilo, da so vse izmučene in na pol mrtve metali na kamione, kamor so padali kot snopi, od katerih se je slišalo le še pritajeno vzdihovanje. Iz zatrdnega ječanja smo sklepale, da so jim kasneje mašili usta. Trepetala sem za očeta in napeto poslušala, če bom med vpitjem slišala tudi njegov glas. Premišljala sem, kam nas bodo peljali, sledeč ropotu kamionov. Ugibala sem, v katere jame nas bodo vrgli, če bo sploh možen beg in če se bova lahko rešila oba z očetom. Kam so te žrtve vozili, nam danes povedo grobovi in jame pri Ustjih, Godoviču, Črnem vrhu in drugod. V nočeh, ko jih niso odvažali, so ti biriči v sobi pod nami plesali in noreli cele noči.

Na binkoštni ponedeljek so me prišli iskat oficirji od Ozne iz Ajdovščine. Očeta so takrat spustili iz ječe, zame se je pa najhujše šele začelo. Ko so prišli do mene, sem kar okamenela, nisem se mogla premakniti, usta so mi postala suha. Rekli so, da me bodo peljali v Ajdovščino. Bala sem se „ljudskega sodišča“, saj sem vedela, kaj pobesnena množica počne tam. Eden od oficirjev je izrazil svoje zadovoljstvo, da so me dobili v roke in me izročil surovemu in pijanemu stražarju, ki me je zaprl za tri ure v drugo celico, kjer sem ves čas kleče molila. Pozno zvečer me je prišel iskat stražar. S puško na rami me je peljal po temnih goriških ulicah in

me spraševal, če vem, kam me pelje. Mislila sem, da v smrt. V neki ulici me je prijel čez rame in me stiskal k zidu. Ko sem se začela zvijati in se tresti, se je smejal in očital, češ da „domobranci si pa imela rada“ in podobno. Vedno huje je bilo, pa nikjer nobenega človeka, hišna okna zastrta in povsod sama tema. V žepu sem stiskala rožni venec in prosila Boga smrti. Mislila sem že na pobeg, pa čeprav bi padla pod strelom. Ko sem se tako vsa tresla, se mi je režal, zakaj se tresem. Odgovorila sem, da zaradi vročine, ker da sem bolna na pljučih. Zbal se je in malo popustil. Ker je pripeljal kamion, ki naj bi me odpeljal, me je hitro odvedel na kvesturo. Tam so me zaprli v majhno celico, kjer je bilo že sedem moških in ena ženska. Toliko prostora sem imela na cementu, da sem se malo stegnila in skoro celo noč molila. Zjutraj so me poklicali ob desetih in odpeljali v osebni avtu z oficirjem in stražnikom, toda ne proti Ajdovščini, ampak proti Tolminski. Bila sem prepričana, da me peljejo v kako jama trnovskih gozdov. Polagoma sem spoznala, da me peljejo v Idrijo, na grad. Odkazali so mi temno celico, v kateri je že bilo šest Tolmink. Na že tako majhna zamrežena okna so nabili še deske, da je prišlo do nas le malo svetlobe. Drugi dan me je zasliševal oficir, ki me je prišel iskat. Bil je zelo surov. Hotel je zvedeti od mene vse mogoče in nemo goče. Ko ni zvedel, kar je hotel, mi je pritisnil nekaj močnih klofut in vrgel v glavo usnjato torbo, da se mi je kar posvetilo in da sem se tresla ves čas med izpraševanjem. Stražnik, ki me je pripeljal, je imel nalogo, da stalno pazi name, da nisem prišla z nobenim v stik. Hrana je bil obupna: peščica konzervirane zelenjave na vodi brez zabele, ali namesto zelenjave malo tistih ovenelih lupin, ki so jih Nemci dajali konjem. Bila sem

izstradana, a te čorbe nisem mogla jesti. Dobile smo po eno zajemalko opoldne in eno zvečer, drugega nič. Konec tedna sem bila ponovno zaslišana in v ponedeljek zopet, brez hujšega, le grožnje in zmerjanje. V torek so nas odpeljali v Ajdovščino. Zapri so nas v celico in bile tam skoro dva dni brez vsake hrane. Ležale smo na tleh, a z dekami. Nekaj dni je zelo deževalo, da je teklo na nas in je vsa celica plavala v vodi. Neko noč nismo imele kje stati.

V četrtek, 31. maja, na praznik sv. Rešnjega telesa, se je pa spet začelo. Bil je lep sončen dan. Podrta gora, Stara baba in Col so se kopali sveže zeleno v sončnih žarkih. V Šturjah je pritrkavalo k procesiji. Naslonila sem se na mreže okna in z bolečim srcem gledala vso to pomladansko krasoto narave. Pokleknila sem in molila, tako kot malokdaj v življenju in bila ob tej molitvi tako čudovito potolažena in okrepcana. Čutila sem, da mi je Bog dal posebnih moči za trpljenje, ki me je čakalo tisti dan. Zvečer, ko sem se ravno usleda k večerji, me je prišel iskat stražnik. Pustila sem večerjo in šla na zaslišanje. Okrog vratu sem si dala rožni venec. Ko sem čakala na zaslišanje, sem se pripravila nanj z molitvijo k Svetemu Duhu. Potem so prišli trije moški, od katerih je bil eden zapisnikar, in me posedli k mizi. Eden je bil na moji desni, drugi na levi in tretji za menoj. Tisti, ki me je prišel iskat v Gorico, me je zasliševal. Hotel je vedeti vse, kar sem vedela in kar nisem o kolegih iz naše skupine pri propagandi. Kdo je hodil k meni, kdo je sodeloval, kdo je pisal, kdo je obveščal itd. Ko sem rekla, da ne vem, je vzel verigo (tako kot jih imajo za priklepavanje koles ali psov) in mi začel z njo v zapestju ovijati in stiskati roke, da so začele postajati modre in da je kri prikapljala. Od za-

sliševanja do zasliševanja je verigo bolj stiskal. Nato so me začeli tolči po glavi z močnimi udarci, ki jih zmore le mlad moški, in si podajali mojo glavo, da je kot žoga plesala med šestimi rokami. Teh mastnih klofut je bilo toliko, da se mi je vse vrtelo, in ko so padale po sencih, je v glavi šumelo, da nisem mogla več misliti. Tisti, ki je sedel za menoj, me je od časa do časa bil z verigo po hrbtu. Bala sem se, da bi me tako omamili, da bi podzavestno kaj povedala. Sklenila sem raje umreti kot kaj izdati tudi za ceno novih muk. Govoriti nisem smela, če nisem hotela še drugih spraviti v nesrečo. Slutili so, da mnogo vem, zato niso odnehali. Ko so mi zdelali glavo, sem se morala postaviti kot mačka na vse štiri z napetim hrbtom, da me je tisti oficir z vso močjo z verigo tepel po njem, da so kosti pokale. Čeprav sem ves čas vztrajno molčala in nisem dala od sebe glasu ne solza, sem takrat le zastokala „oj!“ Ko me je nehal biti po hrbtu, sem se spet morala vnesti in so se nadaljevale bunke po glavi in drugod in veriga okrog zapestja. Potem so me začeli zlepa nagovarjati in roke dali okrog vratu. Tisto je bila še hujša muka kot pretepanje. Začeli so si nalivati vino in ga še meni silili. Ker sem ga odklonila, so pijandure postajale še bolj divje in nesramne. Vino so mi polivali po glavi in obrazu in me tako mokro spet topli, „ker se tako roka bolje prime“. Jezilo jih je, da me niso mogli upijaniti in od mene kaj zvedeti. Zopet so padale bunke od vseh strani in ker sem se tresla kot šiba na vodi, so se mi smejali in me brcali z nogami, pa spet veriga in klofute. Nato so mi grozili, da me bodo obesili v pričo vse Ajdovščine. Oficir je vzel v roke verigo in mi pokazal, kako bo to. Z verigo me je stisnil okrog vratu, da je v grlu nekaj zahreščalo in mi zmanjkalo zraka in sem se stresla. Zdelo se je, da se je

ustrušil in spustil verigo. Od takrat z mojim grlom nekaj ni v redu. Večkrat me tišči in ne morem peti. Tudi moje sojetnice so opazile, da sem od takrat naprej drugače govorila. Nazadnje je vzel pištolo, mi jo nastavil na sence in mi dal tri minute časa za premislek, da povem ali ne. Zmolila sem kesanje in sklenila, da se bom še bolj borila proti brezbožnemu komunizmu, če ostanem živa. Nisem verjela, da bi me kar v sobi ubili, a ker so bili pijani, bi se lahko zgodilo karkoli. Štela sem minute in bila pripravljena na vse. Toda pustili so me pri življenju. To mučenje je trajalo dve uri in pol. Vmes so preklinjali, vpili in zmerjali z najbolj prostaškimi besedami. Bilo je kot v peklju. Bili so divji, ker sem bila tiho in nisem jokala ne kričala. Hoteli so na vsak način zvedeti, kdo me je naučil in ukazal molčati. Na koncu mučenja so me poslali v drugo celico, kjer so me postili tri dni. Le kak usmiljen stražnik mi je prinesel steklenico vode. Naslednje dni sem bila v obraz z sencih tako zatekla, da nisem skoraj nič videla. Bila sem črna po obrazu in nisem smela iz celice, da bi me kdo ne videl.

Naslednji večer sem bila zopet klicana na zaslišanje. Norčevali so se iz mene, češ, od kdaj sem se v obraz tako zredila in če sem lačna in podobno. Spet so me sprashevali in zasmehovali. Zasliševalec mi je rekel, da me ne bo več tepel, ker nisem vredna, da bi z menoj roke mazal, hkrati pa mi kazal mučilno orodje. Hujšega pa le ni bilo. Spet so me postili tri dni in bila ponovno zaslišana. Sedaj ni bilo več tistega oficirja, bila sta samo dva in me nista tepla, le vse sta hotela vedeti. Vprašala sta me, če sem res bila idejno proti njim. Pritrdila sem. Vprašala sta me, če bi hotela sodelovati z njimi. Odklonila sem in rekla, da ne morem kar čez noč menjati svojega prepričanja. Po tem zaslišanju sta me

poslala spet v drugo celico, kjer so mi po treh dneh spet dali nekaj čorbe. Naslednji dan je bilo novo zaslišanje in ko spet niso nič zvedeli od mene, se je ponovilo stradanje. Tokrat pa samo za en dan. Nato spet zaslišanje z nekom, ki sem ga dobro poznala. To je bilo že deseto zaslišanje. Neki večer so nas odbrali enajst in nas poslali v drugo celico. Zvedele smo, da nas bodo dali na sodišče. Na prvi petek julija so nas peljali v Vipavo pred vojno sodišče. Naslednji dan sem bila enajsti zaslišana, toda me že niso več izsiljevali. Zapisali so, kar sem povedala. Hrano smo imele tu dobro, kot vojak. A ker so me v Ajdovščini tako izstradali, mi ta hrana ni nič koristila, obratno, škodila. Preveč sem že oslabela, zato mi ni moglo nič pomagati; ne sprememba zraka ne hrane. Slabela sem vedno bolj in težko dihalo, da sem hodila ponoči na prepah loviti sapo. Postala sem živčna, v vsaki stvari sem videla pošast. Postala sem garjeva, da me je vse srbelo. Jedla že nisem več, le zjutraj malo tiste kave, ki so nam jo dali in malo čiste juhe opoldne. Bala sem se, da ne bom vzdržala. Javni tožilec je verjetno pospešil mojo sodbo prav zato, ker je videl, kako slabim. Naslednji dan, 27. julija, sem bila sojena. Kazen ni bila velika, samo pogojna; tri mesece za dve leti zapora in za pet let izgube državljskih pravic. Ko so to izrekli, sem se kar zasmejala. Naslednji dan sem bila izpuščena na svobodo, vendar sem imela občutek, da nisem prosta.“

Izstradana do konca in z izgovorom, da gre v Gorico k zdravniku, je gospa Marica pobegnila iz komunistične Jugoslavije in se nikdar več vrnila domov.

S težkim srcem je zapustila očeta in bolno mamo, a ni imela druge izbire, če je hotela ostati živa in živeti svobodno. Še mama jo je takrat

Duhovno življenje je objavilo

APRIL

PRED 70 LETI (1934)

V aprilskih številkah *Našega duhovnega življenja* dušni pastir Josip Kastelic objavlja vrsto novih člankov in črtic. Salezijanec Vladimir Zmet opisuje življenje ustanovitelja njegovega verskega reda: **sv. Janez Bosko**; p. Bernard Ambrožič prispeva daljši in bogato ilustriran članek o tedanjem predsedniku ZDA, katerega delovanje zelo pozitivno oceni: **Franklin D. Roosevelt**; Aleš Napret iz Slovenije objavlja črtico: **Pero**, v kateri svari pred permisivno vzgojo otrok.

V članku **Gospa Marija Vera**, nepoznan avtor (najbrž Franc Dalibor) izrabi predstavitve slavne slovenske igralka ob 25-letnici njene gledališke dejavnosti, da svetuje buenosaireškemu rojakom: 1) da bi njihova društva poleg zabavnih priredeljav prosvetne večere s predavanji, petjem, godbo, deklamacijami in razgovori; 2) naj ti večeri ne bodo vir društvenih dohodkov; 3) naj ne pozabijo na mladino, ki naj čim večkrat nastopi na odru; 4) naj rojaki imajo za častno dolžnost udeleževati se

slovenskih prireditev; 5) naj prireditelji pazijo na čimboljšo kvaliteto predstav. „Brezpogojno naj zlasti odpravijo netočnost, ki je postala že sramota slovenskih prireditev v Buenos Airesu.“

Cvetko Kristan v članku **Naša mladina tam preko velike luže** opisuje mladino slovenskega porekla v ZDA. Izraža bojazen, da „bo ta mladina v nekaj desetletjih povsem prilagoden in duševno strnjena z novo, drugo svojo domovino, tako da bo za nas povsem izgubljena.“

V nadaljevanjih izhaja članek neznanega avtorja **Jožef Flavij in razdejanje Jeruzalema**. Salezijanski bogoslovec Franc Gese, ki študira v Ramos Mejiji, po rodu Slovak, ki pa je dalj časa živel v Sloveniji in se naučil jezika, pripoveduje **Zakaj sem postal redovnik?** Slovenski učitelj med rojaki v Franciji toži, da **Našim v Franciji gre vedno slabše**. Julika Kovačova tokrat v prekmurskem narečju opisuje **Prekmurski problem**.

Čuti se, da želi Josip Kastelic s članki splošnega izseljenskega interesa preseči zgolj argentinski okvir in napraviti iz *Našega duhovnega življenja* glasilo za vse slovenske izseljence po svetu.

Izseljenski duhovnik Josip Kastelic je svojo osebno knjižnico dal na razpolago rojakom in jo poimenoval **Slovenska knjižnica** na Avalos 250. Sprejema naročnino za celjsko in goriško Mohorjevo družbo ter posebej priporoča kakovost knjig in opozarja na njihovo nizko ceno.

PRED 60 LETI (1944)

VELIKONOČNI PRAZNIKI

„Priliko za spoved in sveto obhajilo imate vsak čas,“ vabi rojake dušni pastir Janez Hladnik. „Po slovensko lahko opravite spoved na Paternalu v cerkvi na Avalos 250 in na Avellanedi v kapeli na Manuel Estevez 630. Pri sv. Rozi pa je prilika vsako dopoldne.“ Maše na veliko-nočno nedeljo so bile na Paternalu in na Avellanedi. Tudi za rojake, ki živijo v La Plati in v Berisso je Hladnik omogočil, da so opravili veliko-nočno dolžnost. Zadnjo nedeljo v aprilu je imel mašo v cerkvi v Berisso, katere se je udeležilo nekaj čez sto rojakov. S petjem je sodeloval zbor z Avellanede, pri spovedovanju pa je pomagal slovenski duhovnik Vladimir Zmet iz La Plati.

SVETA BIRMA

Prvo nedeljo po Veliki noči je mons. dr. Antonio Roca v kapeli na Av. del Campo 1653 podelil zakrament svete birme 85 otrokom slovenske skupnosti. Janez Hladnik je pravočasno poskrbel za birmanski pouk.

OBČNI ZBORI SLOVENSKEH DRUŠTEV

V društvu *Triglav* v Rosario so

prosil, naj se ne vrne.

Leta 1946 je prišla v taborišče v Serviglianu, kjer je zadihala svobodo ter delila usodo in selitve z drugimi slovenskimi begunci. Naslednje leto se je taborišče preselilo v Senigallijo, leta 1948 pa v Bagnoli. V taborišču je študirala in hodila v gimnazijo.

V Argentino je prišla na velikonočni ponedeljek leta 1948. Nekaj mesecev je z bratom stanovala pri svoji

teti, staronaseljenki, v Villa Lynch, kasneje pa sta se preselila v staro stavbo na Ramon Falconu, kjer je zdaj Slovenska hiša.

Tam je spoznala Franca Klemenca, s katerim se je leta 1951 poročila v cerkvi sv. Julije. Gospa Marica se je pripravljala na družinsko življenje in vzgojo že kot dekle. V začetku sta novoporočenca stanovala v Liniersu, nato sta si pa zgradila lasten dom v

Palomarju. Družina se je večala z rojstvi petih otrok: Francija, Mirjam, Magde, Marte in Helene. Vsi so prišli s pomočjo staršev do svojega poklica. Po moževi bolezni in smrti leta 1995 je začelo njeno zdravje pešati. Zadnje leto je bila večkrat v bolnišnici. Prav zadnje dni pred smrtjo je veliko pretrpela.

31. julija, malo pred njenim rojstnim dnevom, je dotrpela in mirno zaspala. Na

praznik Marijinega vnebovzeta bi izpolnila 83 let. Mnogim je ostala v spominu kot plemenita žena jasnih krščanskih idealov in izredne volje.

Zdaj ni več begunka, prišla je domov, v domovino — k Očetu. Vse tisto, v kar je prej verovala, zdaj gleda iz oči v oči. Ob smrti takšne žene je jok in žalovanje odveč. Naj uživa večno srečo, po kateri hrepeni vsak človek od rojstva naprej!

izvolili sledeče novo vodstvo: Angel Kurtin, Alojz Bratina, Ernest Beč, Evgen A. Kurtin, Franc Mirc, Alojz Ivančič, S. Toroš, A. Kogoj, F. Fon-
da, Anton Peljhan, R. Casati, Domi-
nik Zuljan, F. Mezgec, A. Velišček, I.
Krebelj.

Gospodarsko podporno društvo
v Villa Devoto je izvolilo naslednje
odbornike: Viktor Černič, Vinko Ba-
tagelj, Karlo Kovačič, Bruno Dreos-
si, Jožef Brezavšček, Andrej Berlot,
Andrej Gorjup, Rudolf Živec, Alojz
Štok, Robert Levpušček, Ignac Škrt,
Vinko Špacapan, Karlo Bovcon, An-
drej Vrabec, Milan Rebula, Franc
Levpušček, Anton Lokar, Franc Okre-
tič.

PO ARGENTINI SEM IN TJA

Na pastoralnem obisku rojakov
v Rosario je dušni pastir Janez Hlad-
nik spomnil na vojno, ki divja v
Evropi in potem komentiral v aprilski
številki DŽ: „Sovraštvo je tisti glavni
vzrok, iz katerega je zdivjala vojna,
zato moramo posebno vneto biti na
delu, da se ogiblujemo vsega, kar med
nami več razdalje in seje needinost.
'Nikdar za razdor, vedno za spravo',
tako mora biti naše geslo. In če so
doma needini v sedanjem trenutku,
je za nas to še toliko bolj prepriče-
valno, da moramo storiti vse za edi-
nost med nami in prepustiti božji
Previdnosti, da razčisti neslogo v do-
movini tako, da bo v blagor bodočim
rodovom.“

Domov, domov ni moč

DAVID DOKTORIČ

*Ko sin se v svet odpravlja,
mre materi srce.
Pač v strahu, da poslavlja
se za vselej od nje.*

„Le kmalu pome pridi!“

Nevesta joče se.

Da fanta zadnjič vidi,

verjeti noče še.

*Ko naš pogled poslednji
vsesal se je v goré,
tolažil se je slednji,
da k njim se vrne še.*

„Saj v svet le grem pogledat,

da pridem med ljudi,

pa vrnem se povedat,

kako se tam živi.

*Čez tri, čez štiri leta
sem zopet tu pri vas!
Zdaj jadra so razpeta,
v tujino kliče glas.“*

*Za uro, kdaj odrineš,
prijatelj, lahko zveš.
A uro, kdaj se vrneš,
Bog sam zna, dobro veš.*

*Nakrat je vse zavrelo,
zemljo napaja kri.
Ko da peklo zbesnelo,
po svetu smrt mori.*

*Požrešni se grobovi
reže v grozotno noč,
povsod preže strahovi:
domov, domov ni moč.*

*Ah noče, pa le noče
strahote biti kraj
in duša moja joče,
srce pa moje hoče
domov, domov v slovenski raj!*

PRED 50 LETI (1954)

11: Na cvetno nedeljo je **SKA**
pripravila svoj prvi kulturni večer
na Montevideo 850. Spored je obse-
gal razstavo umetniških slik **Sloven-
ska pokrajina**, govor Rude Jurče-
ca, premiero Geržiničeve kantate
Balada o materi na besedilo Jere-
mije Kalina (dr. Tineta Debeljaka),
klavirski koncert Ančice Kralj in
gledališki prikaz drugega dela Gheo-
novega misterija **Igralec in milost**.

Slovenski dušni pastirji za Buenos
Aires in okolico so za letošnjo veli-
ko noč izdali vabilo, v katerem so
povabili rojake, da se polnoštevno
udeležijo velikonočnih duhovnih ob-
nov. **Velikonočne obnove** v Ramos
Mejiji je vodil France Novak, v Flo-
ridi Alojzij Košmerlj in Albin
Avguštin, v San Martinu Karel Škulj.
Bile so tudi v San Justu in Lanusu.
V Mendozo sta prišla iz San Luisa
duhovnika Kavalari in Pogačar. **Veli-
konočne praznike** so Slovenci praz-
novali po svojih verskih središčih.
Vstajenjska procesija na veliko sobo-
to je pritegnila okoli 1500 rojakov. V
Mendozi nimajo stalnega slovenske-
ga duhovnika, zato je prišel tja za
veliko noč Andrej Jerman CM, prof.
na bogoslovnem učilišču v Escobar-
ju in bivši misijonar na Kitajskem.

Slovenski dušni pastirji v Argen-
tini so se po posvetovanju z mnogi-
mi slovenskimi rojaki odločili, da
začnejo z **akcijo za nakup Sloven-
ske hiše**, ki naj bi bila versko, kul-
turno in prosvetno središče vseh Slo-
vencev v Argentini. Do sedaj so se
Slovenci zatekali v hišo na Victor
Martinez 50 v Buenos Airesu, ki je
last župnije sv. Julije. Nad šest let je
ta hiša služila slovenskim potrebam.
Toda zadnje čase je bila izražena
želja, da se slovenske ustanove izse-
lijo. Za nakup pride v poštev hiša na
ulici Ramón L. Falcon 4158, Capital.
Lastnina bo cerkvena, kar jo najbolj
zavaruje pred „možnimi spremem-
bami“.

Večer na tujem

BRANKO ROZMAN

*Za pampo rdeče sonce tone,
visoki trsi spe ob plotu,
ves prostor polni vonj limone.*

*Poskrili so se ptički v gnezda,
na zemljo pada mrak vse tiše.
Prižgala se je prva zvezda.*

*Ne ptic ne vetra več ne čujem,
a v srcu Tebe, Večni, slutim.
Kako si dober, Bog, na tujem.*

IZ UREDNIŠTVA

Naša revija piše zadnja leta o
**umrlih iz slovenske skupnosti v Ar-
gentini**, kadar sorodniki zberejo njihove
življenjske podatke in jih pošljejo
(skupaj s fotografijo pokojnega) na
uredništvo. Obžalujemo, da dobimo tako
malo teh podatkov, saj „odide“ iz naše
skupnosti več rojakov kot pa jih regist-
rira rubrika *Odšli so*. Zato vabimo roja-
ke (vse brez izjeme, ne samo naročni-
ke Duhovnega življenja) k omenjenemu
sodelovanju, da nam tako pomagajo
znižati število „nezaznamovanih“.

Prosimo tudi za **fotografije novo-
poročencev** (skupaj z imeni, priimki,
datumom in cerkvijo, kjer je bila poro-
oka).

Priporočamo se tudi za **fotografije
krstov** (z bistvenimi podatki, kot pri
poroki).

Prav tako objavljamo **fotografije zla-
tih porok in drugih važnih življenj-
skih jubilejev**, če nam jih pošljete.

malo za šalo...

„Možek, kaj mi boš pa letos kupil za rojstni dan?“

„Nič.“

„Nič? To si mi že lani kupil.“

„Kaj ni to strašno? Vse prijetne reči v življenju so ali prepovedane ali pa redijo!“ tarna uboga Majda.

„Zakaj pa si se našemil s to mornarsko obleko?“ sprašujejo lovci svojega tovariša Borisa, ko si je nadel mornarsko obleko.

„To je taktična poteza. Zajci bodo mislili, da grem na morje.“

Potem ko je bil poldrugo leto šef začasne koalicijske vlade, je Charles de Gaulle odstopil. Zoprni so mu postali znova oživljeni strankarski spori.

„Deželi,“ je rekel malo pred svojim odstopom, „deželi, ki ima 283 vrst sira, ni mogoče vladati!“

Neki možakar je rekel de Gaullu: „Moji prijatelji niso zadovoljni z

vašo politiko.“

„Izberite si druge,“ mu je svetoval de Gaulle.

Nemški zvezni kancler Konrad Adenauer je prišel na državni obisk v Avstrijo. Pri pristanku letala na dunajskem letališču se visoki gost žal ni privezal in je pri premočnem nagnjenju letala izgubil ravnotežje in se z glavo udaril ob steno. Adenauer je utrpel močno krvavečo buško, ki jo je bilo treba najprej obvezati. Ko je tako s povezano glavo stopil iz letala in ga je avstrijski kancler Julius Raab pozdravil, je ta skopo izjavil: „Ko je prišel Hitler, je bilo manj krvavo...“

Na Dolenjskem. Gospod Anderlič se hvali zaradi svojega rodovnika.

„Čakam le,“ pravi poslušalec, „da boste trdili, da so bili vaši predniki na Noetovi barki.“

„To pa ne,“ odvrne gospod Anderlič, „če že, so jadrali s svojo lastno ladjo.“

KJE JE KAJ

Velik dan je dan vstajenja —

Jure Rode 65

Za vzgojo celostnega človeka —

Franc Rode 66

Nadškof dr. Franc Rode imenovan za prefekta kongregacije

za redovnike 67

Papež je povedal —

Janez Pavel II. 68

Moj polomljeni Kristus — Ramón Cue

— Prevedel Janko Moder 69

Veseli bilijonov — Vladimir Kos ... 70

Ko bi bil mrzel ali vroč... —

Marko Kremžar 71

Njej, do konca zvesti —

Vladimir Kos 72

Hozana Kotorska — Silvester Čuk 73

Nasvet samemu sebi —

Bogdan Budnik 73

Hvalnice Device Marije —

Sv. Bernard iz Clairvauxa 74

Nameni Apostolata molitve

za april 76

Prosim te, sin moj, zbudi se — Michel

Quoist — Prevedla Metka Mizerit 77

Beda in sijaj duhovništva —

Branko Rozman 78

Zorenje — Branko Rozman 79

Angel praznika — Anselm Grün 80

Praznika ni bilo 80

Kdo je človek? — Iz revije On živi 81

Razločevanje duhov —

Harjet Dornik 82

Vprašujete-odgovarjamo — J.K. 83

S Kristusovim obrazom —

Prevedel Marko Kremžar 84

Zastava Evropske unije —

Prevedel Andrej Fink 85

Dobrotnik Slovencev in Hrvatov,

kandidat za blaženega —

Marija Primc 87

Znova umor duhovnika

(Anton Gosar) 88

Kratke novice 68, 75, 80, 86, 87 .. 88

Prelat dr. Alojzij Starc

ob desetletnici smrti — B.Š. 89

Rože na grob dr. Alojziju Starcu —

Stane Snoj 90

Dr. Alojzij Starc v San Justu 91

Odšla je 92

Duhovno življenje je objavilo 94

Domov, domov ni moč —

David Doktorič 95

Večer na tujem — Branko Rozman 95

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Kompromis je najslabša rešitev, ki jo obe strani razglašata za najboljšo.
- Preteklost je, kar so nekateri pozabili.
- Lenin je bil prvi stalinist.
- To ni pravično: med svetniki in blaženimi ni niti enega komunista.
- Več jih je padlo po boju kot v boju.
- Pogumno korakamo v prihodnost in se spotikamo ob preteklost.
- V Sloveniji lustracija ni bila potrebna. Tisti zgoraj so bili tako visoko, da si niso umazali rok.
- Če stopim korak nazaj, sem že na vzhodni meji Evrope.
- V fašizmu nisem maral fašistov, v komunizmu nisem maral komunistov, pa tudi kapitalisti so mi čedalje bolj zoprni.
- Če se ljudje med seboj sovražijo, se z vsakim poskusom sprave nesoglasja še poglobijo.
- Ugotovil sem, da je bil Stalin po svoje pošten, ubijal je predvsem svoje somišljenike.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVILJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual Nº 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Kreys, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA: Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2004: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebn) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve:

1. Slovenski počitnikarji iz Buenos Airesa v Slovenskem domu v Miramaru.
2. Miramarčan Lojze Trpin (stojé, z očali) pozdravlja in se zahvaljuje gostom za obisk.
Foto: Mateja Šmalc
3. in 4. Mladci in mladenke na Oblakovi domačiji. *Foto: Lučka Oblak*
5. Pri kosilu na Mladinskem dnevu na Pristavi.
6. Pred nastopom na igri „Trije tički“ na Pristavi. *Foto: M. Čeč*
7. KRISTJAN TAŠNER in MARIJA CECILIJA MOČNIK sta se poročila 2. avgusta 2003 v župnijski cekvi Natividad del Señor, Belén de Escobar, Buenos Aires. Čestitamo!

KOMEDIJA „KAZNOVANI SOPROG“ ZA LANSKO OBLETNICO SANHUŠKEGA „NAŠEGA DOMA“

Vaje, priprave in razni momenti
pred nastopom na odru.
Scenograf Tone Oblak pri delu.
Režiser Blaž Miklič

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode
Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
Armado e impresión: Talleres Gráficos VII KO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAL Buenos Aires - Argentina

Correo
Argentino
Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560